

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING
„OOST EN WEST”

INHOUD: Van het Hoofdbestuur. — Notulen — Steuncomité-Parijs. — Mededeelingen van de Vereeniging Indië-Nederland. — Van Week tot Week. — Kunst, Kunstnijverheid en Huislijf. — Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften. I. Uit de Europeesche Pers. — II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche Pers. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verre Vreemde. — Ingezonden. — Van onze adverteerders. — Nagekomen Berichten. — Berichten der Afdelingen. — Mededeelingen. — Financieele Berichten. — Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië. — In Nederland aangekomen Verlofgangers. — Mutatiestaat van 4 tot 11 November 1931.

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Officieele mededeeling.

Nederland te Parijs in 1931.
Gedenkboek van de Nederlandsche Deelneming aan de Internationale Koloniale Tentoonstelling.
Uitgave van de Vereeniging „Oost en West”, ten bate van het Steuncomité Parijs.
Onder Redactie van Dr. H. H. Zeijlstra Fzn., lid van het Hoofdbestuur van „Oost en West”.
Reeds hebben hun medewerking toegezegd Mevr. M. C. van Zeggelen en de heeren D. J. Balfoort, Prof. Dr. L. P. le Cosquino de Bussy, Prof. J. C. van Eerde, P. A. J. Moojen, Dr. J. Stroomborg, T. B. Roorda, K. van der Veer, Dr. L. J. van der Waals, Dr. F. C. Wieder en R. Zuyderhoff.
Het boek zal worden gedrukt op Kunstpapier en rijk worden geïllustreerd. De prijs zal bedragen f 5.— ingenaaid en f 6.50 in linnen stempelband.

GRATIS!

Zij die met of na 1 October 1931 als lid tot de Vereeniging toetreden (minimum contributie f 5.— 's jaars) ontvangen gratis het „Kolon. Weekblad” over het laatste kwartaal van dit jaar.

NOTULEN

van de Hoofdbestuursvergadering op Zaterdag 31 October 1931 te 2 uur in het gebouw der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag (voorloopig goedgekeurd in de vergadering van het Dag. Best. van 4 Nov. d. a. v.)

Aanwezig behalve het dagelijks bestuur, alle H.B. leden. Alleen Arnhem is niet vertegenwoordigd. De hier te lande vertoevende oud-secretaris der afd. Suriname, de heer Wolff, woont als genoodigde de vergadering bij. Het raadgevend lid, de heer de Kanter, had bericht van verhindering gezonden.

De algemeen voorzitter der vereeniging, de heer Zuyderhoff, opent de vergadering en heet allen welkom, inzonderheid den heer Daubanton, het nieuwe H.B. lid voor Rotterdam, van wiens aangename samenwerking in dezen kring hij zich verzekerd houdt en den heer Wolff, die zich in Suriname zeer verdienstelijk gemaakt heeft voor de vereeniging en wiens aanwezigheid ongetwijfeld door allen op hoogen prijs gesteld wordt.

De voorzitter vangt zijn openingswoord aan met de herinnering aan de laatste algemeene vergadering te Leiden, welke aldaar gehouden is met het oog op de 3 Octoberfeesten, waarvan de „Oost en West optocht” een belangrijk nummer vormde en waarvoor ook de bemiddeling onzer vereeniging was ingeroepen. In dit verband noemde spreker de HH. Poortman, oud-resident en van Driest, oud-officier, die in deze, ieder op zijn gebied, goede diensten bewezen hebben.

Spreker memoreert nu de felle crisis sindsdien ingetreden, als gevolg waarvan een groot deel der begunstigers en vele leden ons hebben verlaten en geeft den vergaderden een opsomming der voorhands ingevoerde bezuinigingen. Intusschen is het bestuur actief gebleven, als bewijs waarvan spreker noemt de instelling van een Steuncomité Parijs, waardoor ruim f 50.000 ter bestrijding van den nieuwen bouw van het Nederlandsch Paviljoen te Parijs is ingezameld geworden, de verspreiding van het boekje „Onze Overzee-

sche Gewesten” — een zeer groote reclame voor de Ver. en ten slotte de uitgave van een Gedenkboek van de Parijsche tentoonstelling, onder redactie van het H.B. lid den heer Zeijlstra. Over een en ander treedt spreker in nadere bijzonderheden.

Spreker besluit zijn openingswoord met een peroratie, waarin hij allen op het hart bindt eensgezind en krachtig te blijven samenwerken tegen den nood der tijden in, overtuigd als hij is dat daarin alleen het middel gevonden moet worden om „Oost en West” zonder te veel schade uit deze periode van algemeene inzinking wederom te voorschijn te doen treden. (Instemming.)

Ingekomen een brief van de Afd. Arnhem, welke de voorzitter voorleest en die alsnog behandeld zal worden.

De notulen van de vorige H.B. vergadering (gepubliceerd in het K. W. van 21 Mei l.l.), worden gearresteerd, nademaal niemand nog voorlezing daarvan verlangt.

Aan de orde is nu punt 3 der Agenda: Oprichting van een Nederlandsch Verbond van Koloniale Vereenigingen in de Internationale.

De voorzitter schetst in den breede hoe en waarom „Oost en West” in deze zaak, welke strekking — naar hij aantoon — verband houdt met het doel onzer vereeniging, betrokken is, en waartoe dezelve in de toekomst zal kunnen leiden. Voorts deelt hij mede met welke vereenigingen hier te lande aansluiting verkregen is, op welke wijze gewerkt wordt en hoe de stand der werkzaamheden op het oogenblik is. Dit punt geeft aanleiding tot een debat, waaraan nagenoeg alle leden deelnemen en dat voornamelijk beheerscht wordt door vragen om inlichtingen van financiële aard in en buiten verband met de utiliteitsgronden voor onze en andere vereenigingen. Het debat leidt tenslotte tot de principieele vraag van den voorzitter, op voorstel van den heer van Peski, gesteld: Is het hoofdbestuur overtuigd — al dan niet — van de noodzakelijkheid der gedragslijn zooals deze door O. en W. gevolgd is?

De vraag wordt eenparig bevestigend beantwoord, behalve door het H.B. lid uit Utrecht, den heer Somermeyer, die opschorting dezer discussie voorstaat en consultatie der afdelingen, tegenover welke desideratie de vergadering afwijzend blijkt te staan.

Punt 4 der agenda luidt: ontslag en benoeming van een lid van den Raad van Beheer van het Tehuis voor Ned. Ind. bedienden „Persinggahan”.

De voorzitter deelt mede dat mevrouw Raedt van Oldenbarnevelt — van Maarseveen haar functie als zodanig heeft neergelegd. Hij stelt voor het ontslag eervol te verleenen en in haar plaats te benoemen mevrouw Hennus geb. Pellenburg. Aldus wordt besloten.

Punt 5: Algemeene besprekingen. Deze worden ingeleid door den heer Röpkke (Nijmegen), daartoe het woord verkregen.

Genoemde heer zegt dat zijn bestuur in dezen ongunstigen tijd gemeend heeft zich per rondschriven te moeten richten tot de leden der afdeling om hen het groote belang om trouw te blijven aan O. en W. voor te houden, en dus, indien maar eenigszins mogelijk is, niet voor het lidmaatschap te bedanken, een maatregel, welke tot dusver met welslagen bekroond geworden is.

De voorzitter antwoordt hierop: Ter navolging. Besloten wordt, dit stuk op te nemen in het K. W. met een bijschrift van het hoofdbestuur.

Dit punt verder besprekende, voert weer terug tot de bezuiniging ten aanzien van de leden en van de Algemeene kas. Voor de leden om de contributie te verminderen dan wel, hen faciliteiten toe te staan in de betaling. Wordt vermindering algemeen ontraden, hen tegemoet te komen in de wijze van betaling wordt aan de prudentie der afdelingen overgelaten. Wat de algemeene kas betreft, zoo vindt het voorstel om de onkosten tot bijwoning van de H.B. vergadering gedeeltelijk door het H.B. en door de afdelingskassen te bestrijden, eenige tegenkating, o.a. schriftelijk van de afd. Arnhem, weshalve besloten wordt af te zien van verdere aandrang op de afdelingen, die nu zelf haar standpunt kunnen bepalen.

Tot de rondvraag gekomen, vraagt de heer Hansma (Twente) of dit jaar wederom een kalender wordt uitgegeven; hij heeft daarmede wel enig succes gehad in zijn afdeling. De vraag ontkennend beantwoord zijnde, betoogt hij de wenschelijkheid om, gelet op de geringe belangstelling te zijnen voor het werk van O. en W., zijn afdeling tijdelijk op te heffen en hare leden tijdelijk onder te brengen bij het hoofdbestuur. De voorzitter — en met hem alle de overige leden — zouden dit betreuren, wordende, op grond van de ingebrachte contra-argumenten, besloten de afdeling te handhaven.

De heer Baars klaagt over de leestafel; hij heeft zich

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES”

Weimarstraat 63, Den Haag
Telefoon 332739

In de onmiddellijke nabijheid van de tramlijnen 3, 5 en 12
Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste eischen van hygiëne en comfort

Zwembaden · Kuipbaden · Stortbaden

Stoom- en heete Luchtbaden

Zeezout-, Dennen-, Koolzuur- e. a. Baden

— Waterbehandeling — 5167

Leden van „Oost en West”.

Het aangewezen adres voor 1e kwaliteit Melk en Melkproducten is de N.V. Melkinrichting „DE NIEUWE LANDBOUW” 5443
DEN HAAG: SCHEVENINGEN:
N.W. Buitensingel 50 Wassenaarschestr. 127
Telefoon 333855. Telefoon 550363.

J. M. MEERTENS
EFFECTEN EN ADMINISTRATIES
PASSAGE 82 — DEN HAAG
TELEFOON 115384 5292

Fa. J. H. van Andel
Huishoudelijke Artikelen,
- Electriche Apparaten - 5432
Electro Vapour Radiatoren, G. E. Koelkasten
Willemsparkweg 30, Tel. 25882, A'dam Z.
Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West”.

„Handelsschool voor de praktijk”
De overgang van school naar kantoor.
Eenjarige Dag- en Avondschool.
Stenografie . . . f 10.— per cursus van 3 maanden
Machineschrijven f 10.— per cursus van 3 maanden
Aanmelding van leerlingen dagelijks. 5237
Laan van Meerdervoort 650
TELEFOON 338202.

Fa. BASTIAAN JANSEN
KLEERMAKERIJ
DAMES- EN HEEREN SPORT- EN LIVREI-
KLEEDING EN UNIFORMEN NAAR MAAT
Reizigersbezoek op aanvraag door het geheele land
OLDEBARNEVELTSTRAAT 89, TELEF. 57557, ROTTERDAM

Van Oost naar West „Volkslux” is alles en... de rest”

Gij hebt in Indië veel te veel betaald en dat kunt ge ook hier weer doen. Gij kunt ook weinig betalen en een prul kopen, maar dat wilt gij zeker niet. Gij wilt iets

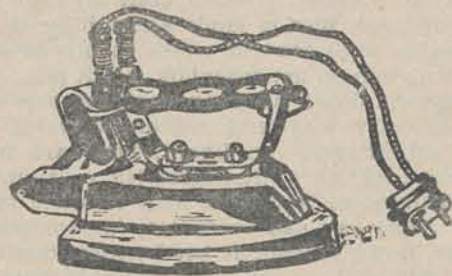
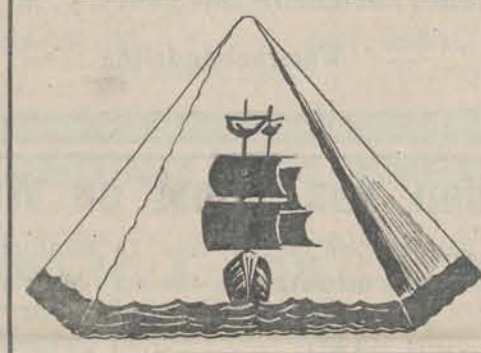
artistieks en toch ook een degelijk artikel

in Uw woning hebben en gij wilt daarvoor geen buitensporigen prijs betalen... Ziet dat is nu juist het principe van „Volkslux”. De naam zegt het reeds. Dit is

de zaak, die werkelijk degelijke luxe wil mogelijk maken voor gansch het Nederlandsche volk. — Gij brengt een mooie vaas mede, wij maken er voor U een mooie Lamp van, geheel gemonteerd, zonder beschadiging... f 1.75

Moderne perkamenten Wandlichten in vele soorten vanaf 90 cent. Prima Electra **Strijkijzer**, ook geschikt voor de Tropen compleet... f 2,95

„Volkslux”, Boekhorststr. 157, Den Haag
Eenige passen voor de brug 5300

SPAARBANK BOEKJE

IEDEREEN MOET THANS EEN NUTSSPAARBANK-BOEKJE HEBBEN!

5132

ANTHRACIET

Belgische Anthraciet 30/50 f 2.15 per H.L.
Belgische Anthraciet 20/30 f 2.— per H.L.
Belgische Anthraciet 50/80 f 2.10 per H.L.
Belgische Eierkolen f 1.30 per H.L.
Geklopte Cokes f 0.90 per H.L.
Parel-Cokes f 0.80 per H.L.

Franco thuis met maat. Bestelkantoor **JASPER**, Naaldwijkstra. No. 87-89, Den Haag. Tel. 110782. 5217 Zendt briefkaart.

DOET UW VOORDEEL EN LAAT PER KILO WASSCHEN

STOOMWASSCHERIJ N.V. GEBR. SMEELE

HAAGWEG 499-501 — LOOSDUINEN
TELEFOON No. 339214
VRAAGT TARIEVEN

5212

Van den Brul

VEENESTRAAT 15 DEN HAAG
HEEREN- en JONGENSKLEEDING
Speciale afdeling voor KLEEDING NAAR MAAT
Stalen, modelboekjes en prijscurant op aanvraag. 5264

W. E. DRUCKER

asp. Lid van de Nederlandsche Broederschap van Makelaars.
KOOP EN VERKOOP — HUUR EN VERHUUR
HYPOTHEKEN en ASSURANTIES.
Speciaal gem. Heerenhuizen, Villa's, Appartementen, Kamers, met en zonder pensioen. 5239
— Huurders en Koopers geen kosten —
SCHEVENINGEN, 187 Nieuwe Parklaan. Tel. 550263.

DE N.V. BEGRAFENIS-ONDERNEMING
„SIMPLICITAS”
VAN W. J. INNEMÉE & ZONEN TE 'S-GRAVENHAGE
IS ONMIDDELIJK IN HET BINNEN-EN BUITENLAND TE ONTBIEDEN VOOR REGELING VAN EEN TRANSPORT, BEGRAFENIS OF CREMATIE
KANTOREN: DENNEWEG 71-73
GARAGES, KISTENMAKERIJ EN DRUKKERIJ: HOOIKADE 43-57
TELEFOON: 111314 EN 112890

MUZIEKLYCEUM

Dir. S. L. WERTHEIM
DAENDELSSTRAAT 27 — Telefoon 772515
Opleiding voor Amateurs en Vakleerlingen.
SCHOOLGELDEN:

voor elementair onderwijs VIER GULDEN per maand, in klassen van drie leerlingen. Eén uur instrumentaal en één uur kl. theorie per week.
Middenklas. VIJF GULDEN per maand, in klassen van drie leerlingen.
ZES GULDEN VIJFTIG CENT per maand, in klassen van twee leerlingen.
TWAALF GULDEN VIJFTIG CENT per maand voor één uur per week privaates en één uur theorie. 5636

Bewegingskunstklas voor kinderen f 3.50 per maand; voor volwassenen f 4.50 per maand.
Inschrijving dagelijks van 9.30 uur v.m. tot 8 uur n.m. Prospectus gratis op aanvraag, ook per Telefoon 772515.

GEBR. BERVOETS

UITRUSTINGEN 5315

• voor Heeren en Kinderen •

C. VAN KAMPEN

Behangerij — Stoffeerderij
Verhuizingen 5037

Badhuisweg - APELDOORN

INDISCHE JAREN TELLEN DUBBEL

Een langdurig verblijf in de tropen heeft een sloopende uitwerking op Uw lichamelijke en sexueele krachten.

De medische preparaten van Dr. Rich. Weiss:

VIRILINE & FERTILINE
(voor Heeren) (voor Dames)

welke door vooraanstaande medici als Professor Mendelsohn, Prof. Bier e.a. worden voorgeschreven zorgen voor verjonging van de menschelijke klieren en veroorzaken hierdoor een

ALGEHEELE OPLEVING VAN HET MENSCHELIJK ORGANISME.

Vraagt gratis toezending van de brochure „VERJONGING”. 5166

Den Haag - Postbox 351

SCHRÖDERGROENMARKT DEN HAAG
TELEFOON 1-1-6-1-7-3 5506**WOLLEN- EN DONSDEKENS**
REIS- en AUTODEKENS
TOCHTDEKENS**SLAAPKAMERAMEUBLEMENTEN**
IN ALLE HOUTSOORTEN**OPKLAPBARE**
WANDBEDDEN
DIVERSE MODELLEN, MET
BIJPASSENDE OMBOUWEN**SPECIALE AFDEELING**
LAKMEUBELLEN

Tweemaal per jaar (in Februari en in Augustus) zenden wij, uitsluitend aan particuliere bloemenliefhebbers, gratis onze traacie, in koper-diepdruk uitgevoerde prijscourant, rijk geïllustreerd met natuurgetrouwe foto's. Deze prachtige en duidelijke handleiding voor het aanleggen en onderhouden van 'n bloementuin ligt ook klaar voor U! Vraagt spoedig Uw exemplaar aan bij:

N.V. L. Stassen Junior
Hillegom - Tel. 2257

Bloembollen - Planten - Zaden

ALLE ARTIKELEN
WORDEN GELEVERD
ONDER GARANTIE**PRIJSCOURANT GRATIS**Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West”
5055**KAWEE'TJES****DEN HAAG**

GOUD — ZILVER — UURWERK
BRILLEN, ook op voorschrift van H.H. Doktoren.
F. VERSCHUREN, Tesselscheplein 66. Tel. 555036
Eigen Reparatie-Atelier. 5277
Inkoop en Ruiling tegen de hoogste waarde.
Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West”.

VOOR BETERE ANTHRACIET SOORTEN**BRABER EN v. GURP** 5290**LEEHWATERKADE 1 — TELEF. 117608****Zadel- en Koffermakerij****Torenstraat 65 - Tel. 110699**Levert Hut- en Mailkoffers, tevens reparatie-inrichting.
Aanbevolen adres voor Indische families. 5193**HET BEST GESORTEERD SIGARENMAGAZIJN IS****GROOTE MARKTSTRAAT 37 — DEN HAAG** 5343**VRAAGT RAAFF'S TEMOELAWAK**
GAL-PASTILLES 5301Verkrijgbaar bij Apotheken en Drogisten, anders,
Leuvenestraat 61, Scheveningen — Telefoon 553863**ARNHEM****Maatschoenmakerij — Specialiteit in Rij-Kaplaarzen**
G. FLIPSE & ZONEN - ARNHEM
KONINGSTRAAT 10 TELEFOON 1483Magazijn van prima Schoenwerk.
5203 Tevens Reparatie-Inrichting.

absoluut niet kunnen oriënteren en bepleit een systematische inrichting, waaraan hij zegt gaarne zijn medewerking te wilen verlenen. De secretaris zegt dat de couranten hun afzonderlijke berging hebben, dat de tijdschriften in bundels en met etiketten voorzien ter tafel liggen en dat een bijgewerkte catalogus voorhanden is.

De heer Wolff geeft tenslotte nog eenige inlichtingen over de afdeeling Suriname, welke ledental thans tot 247 gestegen is, en bedankt met een warm woord den voorzitter voor de hem geboden gelegenheid om deze vergadering bij te wonen. Hij spreekt de hoop uit dat de nuttige vereniging „Oost en West” moge toenemen in groei en bloei. (Instemming.)

De voorzitter sluit daarna de zitting onder dankbetuiging aan de aanwezigen voor de betoonde belangstelling.

Steuncomité-Parijs.

Generale verantwoording der bij de Vereniging „Oost en West” ontvangen gelden ten behoeve van den nieuwen bouw van het Nederlandsche paviljoen op de Tentoonstelling te Parijs (loopende v/m. 30 Juni t/m. 9 November 1931).

1931	Debet		
3e kw.	Aan Incassokosten Agent-schap Ned. Handelsmij. alhier	f	1.61
9 Sept.	Aan overmaking per giro aan de Ned. Handelsmij. te Amsterdam, ter crediteering rekening Ver. Uitvoerend Comité voor de deelneming aan de I. K. Tentoonstelling te Parijs		38000.00
9 Sept.	Aan alsvooren door het Agentschap alhier		10000.00
19 Oct.	Aan onkosten, met inbegrip van f 1095.90 voor de levering van prentbriefkaarten voor de gehouden collecte door het Nat. Jong. Verb.		2294.74
9 Nov.	Aan overmaking door het Agentschap der Ned. Handelsmij. alhier, aan de Mij. te Amsterdam, ter crediteering rekening Uitvoerend Comité		4700.00
9 Nov.	Saldo		76.83
			55073.18
1931	Credit		
3e & 4e kw.	Per Giro ontvangen	f	40512.22
— —	Per kas		3677.21
— —	Per Agentschap Ned. Handelsmij.		10883.75
			55073.18

De op deze verantwoording betrekking hebbende bijlagen, gespecificeerd in het Kol. Weekbl. van 23 Juli af, zijn, ter kennisneming, bij het Algemeen Secretariaat der Vereniging, K. Voorhout 6, aanwezig.

Alsnog, eventueel, te schenken giften, zullen dadelijk na ontvangst worden overgemaakt.

Zij, die een gift schonken en het werkje „Onze Overzeesche Gewesten” eventueel niet mochten ontvangen hebben, gelieven hiervan alsnog kennis te geven, opdat toezending volge.

HET STEUNCOMITÉ PARIJS.

P. S. Met het oog op het binnenkort door de Vereen. O. en W. uit te geven gedenkboek van de Nederl. deelneming aan de Intern. Kol. Tentoonstelling, ten bate van het Steuncomité Parijs, en in verband met uit dien en anderen hoofde alsnog te verevenen posten, kan met de indiening dezer generale verantwoording het Steuncomité Parijs niet beschouwd worden als te zijn ontbonden.

Mededeelingen van de Vereniging
Indië-Nederland.Secretariaat: Stadhouderslaan 98, 's Gravenhage.
Redactie-Commissie: Helmstraat 20a, 's Gravenhage.**Het N. V. V. en de Poenale Sanctie.**

In „Het Volk” van 21 October j.l. derde blad, laat de verslaggever die de N. V. V.-delegatie bij haar terugkeer uit Ned.-Indië te Zevenaar heeft opgewacht en met haar medegespoord is naar Amsterdam, den Voorzitter van het N. V. V. (den heer Kupers) zeggen, dat het begin, dat door de nieuwe koelieordonnantie is gemaakt met het doen verdwijnen van het z.i. verouderde arbeidsstelsel der poenale sanctie, lang niet ver genoeg gaat, gelijk o.a. „ook nu weer duidelijk blijkt uit de plotselinge afschaffing van dezen arbeidsvorm in de tabak”.

Dat de nieuwe koelie-ordonnantie den heer Kupers niet ver genoeg gaat, is geen nieuwtje en dat een bezoek aan de Oostkust van Sumatra hem niet van de dwalingen zijns weegs heeft teruggebracht, zal ook niemand verwonderen. Daarvoor zitten menschen van zijn richting teveel vastgeroest aan wat zij meenen, dat hun „principes” moeten zijn. Maar hoe de heer K. in de beslissing der tabakscultuur een bevestiging van de

juistheid van zijn inzicht kan zien, is wél verwonderlijk.

De tabak zag zich geplaatst voor een dilemma, nog wel een dilemma, aan het ontstaan waarvan de heer K. door zijn befaamde speech op de Arbeidsconferentie te Genève in 1929 het zijne, en meer dan dat, had bijgedragen. Zij had te kiezen tusschen twee kwaden: verlies van haar beste afzetmarkt (Amerika) of afschaffing van de poenale sanctie. Het eerste liet haar geen kans, het laatste — naar zij meende met den daarbij onmisbaren Gouvernementssteun — wél, nu, in tegenstelling met normale tijden, er door de zeer verscherpte crisis een teveel aan arbeiders ter Oostkust van Sumatra is. Dus koos zij het laatste. Wie zou dit niet gedaan hebben? Maar, wat bewijst dit tegen de poenale sanctie? of het al of niet noodig zijn der poenale sanctie in normale tijden?

Van Week tot Week.**Van Maandag 2 tot Zondag 8 November.**

Onderzocht wordt welke maatregelen noodig zijn om de op gouvernementskosten studeerenden of afgestudeerden, eventueel met schadeloosstelling van hun verbintenis te ontslaan, in verband met de noodzakelijke inkrimping van personeel.

De Regeering bericht aan de groote gemeenten dat volgend jaar noch de vaste, noch de accresuitkeering zullen plaatsvinden. De kleine gemeenten moeten daar eveneens op rekenen. Voor Batavia bedraagt de vaste uitkeering f 500.000. Verschillende werken zullen onuitgevoerd blijven.

Het bestuur van het V. V. L. heeft telegrafisch den landvoogd nadere inlichtingen gevraagd omtrent het aangekondigde ontslag van gehuwde ambtenaressen, in het bijzonder aangaande toekenning van pensioen, wachtgeld of onderstand, enz. Aangedrongen wordt op een milde toepassing ter voorkoming van nood in vele gezinnen.

Na de ontvangst van de circulaire inzake het ontslag van gepensionneerden en gehuwde vrouwen — niet kostwinsters — ontsloeg het departement van onderwijs ruim 200 ambtenaren en de andere departementen geringere aantallen.

Naar aanleiding van geruchten dat gehuwde ambtenaressen zouden pogen door echtscheiding te ontkomen aan het ontslag, waarmede zij worden bedreigd, waarschuwt de dir. van G. B. tegen zulke afkeurdenswaardige en slechts nadeel brengende praktijken.

De bezuinigingscommissie nam 5 dezer in behandeling: 1e. het vraagstuk der rubberrestrictie teneinde te komen tot een slotvoorstel aan de regeering en 2e. de mogelijkheid van een meer resultaten hebbende bestrijding van de gevolgen der werkloosheid.

Op de besturen der locale ressorten is door de regeering een dringend beroep gedaan om ten aanzien van aanneming van nieuw personeel en afvloeiing van ambtenaren, zoo mogelijk een analoog standpunt in te nemen als de regeering.

De vlucht naar Australië van de Abel Tasman heeft een batig saldo opgeleverd van f 17.000. De Kon. Ned.-Ind. Ver. voor Luchtvaart geeft herinneringsmedailles uit. Het geslacht der witte raven is zelfs in dezen tijd van algemeene malaise, gelukkig nog niet geheel uitgestorven geraakt.

De G.G. heeft bekend gesteld, dat nalatigheid van ambtenaren inzake aanzuivering van belasting zal worden aangemerkt als plichtsverzuim, waarvan aantekening op de conduite mogelijk is.

Naar verhuud, ligt het geenszins in de bedoeling der regeering, alleg ehuwde ambtenaressen niet kostwinsters per 31 December 's lands dienst te doen verlaten. Slechts is bepaald, dat, waar afvloeiing noodig is, deze ambtenaressen in de eerste plaats in aanmerking komen. Gevan voor geval zal op zichzelf beoordeeld worden. Bij ontslag van gehuwde ambtenaressen in vasten dienst zullen de gewone regelen gelden.

De G. G. heeft in audiëntie ontvangen een delegatie van het Comité tot behartiging van de belangen van de ambtenaarsgezinnen, welke 2967 in de laatste maand ontvangen adhaesiebetuigingen aanbood.

De gouverneur van West-Java, de heer J. B. Hartelust, is Zaterdagmorgen om 7 uur 15 plotseling ten gevolge van hartverlamming overleden.

Onderhandelingen over intensieve samenwerking van den Dienst voor Volksgezondheid en den Militair Geneeskundigen Dienst tot wederzijds gebruik van hospitalen, hebben geleid tot voorstellen aan de regeering tot sluiting van eenige hospitalen.

Het Amerikaansche departement van financiën heeft beslist, dat, ook na 1 Januari 1932, den dag, waarop het invoerverbod op goederen, geproduceerd onder dwangarbeid, inwerking treedt, Sumatra-tabak onbelemmerd kan worden geïmporteerd.

Geen Radio Distributie!

heeft U noodig, terwijl U bezitter kunt worden van de nieuwste **PHILIPS-RADIO**, waarmede U geheel Europa kunt beluisteren. Maak ons Uw verlangen kenbaar en wij demonstreeren te Uwen huize, zonder eenige verplichting.

f 1.75
per week

Ingenieursbureau M.E.T.H.A.
NOORDEINDE 150a, DEN HAAG — Tel. 113815

f 1.75
per week

De Deli Mij. heeft per 1 November de rubberondernemingen Mondjong Slamet en Soengel Litoer gesloten; beide worden gevoegd bij de onderneming Batang Serangan.

De tabaksondernemingen Arnhemia en Soekaranda worden eveneens gesloten.

De Deli Batavia Mij. sloot de ondernemingen Paja Djamboe en Doerian Moelau, waarvan gedeelten gevoegd worden bij de onderneming Padang Brehrang en de onderneming Padang Tjermin.

In den loop van het volgend jaar wordt de functie van inspecteur opgeheven.

De bezuiniging impliceert niet het ontslag van assistenten.

Naar verluidt trof de H.V.A. bezuinigingsmaatregelen inzake de Europeesche verloven van het personeel. De Holl.-Am. Plantage Mij. voert voor het geheele Europeesche personeel 9 pCt. salarisverlaging in.

Bij de Goodyear-onderneming op de O. v. Sumatra is een nieuw bezuinigingsmiddel toegepast: daar zal het Europeesche personeel elk jaar, behalve de wettelijk toegekende 14 dagen verlof, twee weken verplicht verlof krijgen, buiten bezwaar van de schatkist der Mij.

Voor enkele suikerondernemingen in de Vorstenlanden, in administratie bij de Int. Cred.- en Handelsver. Rotterdam, wordt nagegaan in hoeverre hier geheel of gedeeltelijk tabaksondernemingen van gemaakt kunnen worden. Het volgend jaar breidt de onderneming Temoeloes den tabaksaanplant met 50 pct. uit, waarvoor nieuwe waterwerken worden aangelegd. De Vereenigde Klatensche Cultuur Mij. zet gestadig voor de suikercultuur bestemd terrein om in tabaksvelden.

De Cultuur Mij. De Vorstenlanden ontstoot op elk harer 14 fabrieken 2 rietlanden employé's, o.m. op Beran 6, meerendeels pensioengerechtigden, enkele ongehuwden of pas indienstgetreden. Ook de Koloniale Bank zegde aan nieuwe pensioengerechtigde employé's ontslag aan. In totaal zijn door de Koloniale Bank op 11 fabr. 17 employé's gepensioneerd en 12 ontslagen.

Naar verluidt is volkomen overeenstemming bereikt tusschen het Suikersyndicaat en den Ondernemersbond voor Ned.-Indië, zoomede tusschen de Hollandsche parallel-organisatie, de B.E.N.I.S.O. en den Ondernemersraad, over weder toetreding van het Suikersyndicaat en B.E.N.I.S.O. tot resp. den Ondernemersbond en den Ondernemersraad. Deze weder-toetreding zal zeer waarschijnlijk voor het einde van het jaar een feit worden. Bovendien heeft overleg plaats over eventuele toetreding van de Deli Plantersvereniging tot den Ondernemersbond. Tot den Ondernemersbond traden in den laatsten tijd toe het West-Sumatra Landbouw Syndicaat, het Zuid-Sumatra Landbouw Syndicaat, de Handelsverenigingen te Medan, Semarang en Soerabaja, en de Oost-Borneo Maatschappij.

Het heet dat men in bij de suikercultuur belanghebbenden kringen teleurgesteld is ten aanzien van hetgeen bekend wordt omtrent de reorganisatieplannen van de V.I.S.P. Echter wordt het bereiken van een krachtiger organisatie hoogst noodzakelijk geacht en het feit, dat de V.I.S.P. dit punt ernstig onder de oogen ziet, stemt tot verheugenis. Overigens heet het niet duidelijk in hoeverre men in V.I.S.P.-verband de aangaande drastische aanplantinkrimping voor oogst 1933 kan aankondigen, waar deze materie buiten de competentie van de V.I.S.P. valt. De essentiële voorwaarde, waarvan men voor de verkooporganisatie inderdaad heil verwacht, n.l. het overbrengen van de beslissing inzake verkoopen naar Java, wordt door de V.I.S.P. terzijde gesteld. In verband daarmee zou succes van de reorganisatiemaatregelen twijfelachtig worden.

Hoe het weer ook zij,

guur en schraal, regenachtig of koud, vat heeft het niet op Uw gezicht, als gij U tot gewoonte maakt het 's avonds met een weinig „Zij"-Crème in te wrijven. Uw huid blijft dan onder alle omstandigheden fraai van teint en zacht als fluweel.

5492

De voorzitter van het Internationaal Tin Comité en van het controle comité van de Internationaal Tin Pool heeft met instemming van de regeering van Malakka en met machtiging van deze 2 comité's een communiqué uitgegeven, dat, kort saamgevat hierop neerkomt, dat de genoemde comité's met de regeering van Malakka tot overeenstemming gekomen zijn, omtrent een hoeveelheid van 4700 ton tin (metaal) welke door Malakka aan het einde van Augustus j.l. boven het toegestane kwantum was uitgevoerd.

Berichtgeving hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en de N. R. Ct.

Kunst, Kunstnijverheid en Huislijf

Oude en Nieuwe Kunst op Bali.

Voor de afdeling 's Gravenhage van „Oost en West" hield Dr. W. F. Stutterheim j.l. Vrijdagavond in het „Gebouw Exselsior" aldaar een bijzonder interessante voordracht over bovengenoemd onderwerp, op eenvoudige, zeer onderhoudende wijze en na de pauze verduidelijkt door een schat van prachtige lichtbeelden, betreffende kunstwerken, waaronder vele door hem zelf ontdekte.

Zelfs kenners van Bali, het meest geliefde eiland der kunstzinnigen, hebben dus veel nieuws kunnen zien en hooren. Jammer, dat de zaal niet beter bezet was en verwonderlijk, daar toch Bali juist nu in het teken der algemeene belangstelling staat, waartoe Nederlands deelname aan de Internationale Koloniale Tentoonstelling, met haar alom geroemde Balinesische dansuitvoeringen, het hare zeker heeft bijgedragen, tegelijk het toerisme daarheen bevorderend. Ook dit laatste punt werd door spreker aangevoerd, die op de nadeelen daarvan wijzend, toch meende dat diens praktische zin en gevoel van eigenwaarde den Baliër zal behoeden voor slechte Westersche invloeden. Als voorbeelden noemde spr. o.a. het feit, dat geen enkele Baliër, zelfs niet de meest welgestelde, een vloerkleed in zijn huis neemt, in navolging der Europeanen, omdat hij dat onpraktisch en lastig schoonhouden vindt, dat een Baliër geen horloge bij zich draagt, omdat hij toch de tijd uit de natuur kan aflezen, doch daarentegen veelvuldig gebruik gemaakt wordt van elektrische verlichtings-instrumenten, welke hem helpen 's avonds in het duister zijn pad te vinden en te beschermen tegen slangen en andere ongemakken.

Ook op kunstgebied zal, volgens spr., de Baliër op den duur van het Westen alleen overnemen wat hem van dienst kan zijn. Natuurlijk zal het nieuwe wel eens aantrekkelijkheid voor hem hebben, zoo wees spreker ook bij een lichtbeeld op de leelijkheid van een poort in cement opgetrokken in stede van in de gebruikelijke Balische zachte steensoort, doch voegde er dadelijk bij dat het gelukkig bij dit ééne wanproduct gebleven is, terwijl toch altijd van hetzelfde materiaal dankbaar gebruik wordt gemaakt ter versterking van gewone waterbouwwerken enz.

Duidelijk wees spreker op het groote verschil van kunstopvatting tusschen Baliërs en Europeanen. Eerstgenoemde brengen n.l. nimmer versieringen aan alleen uit een oogpunt om de schoonheid te verhoogen, doch voornamelijk ter behoeding tegen slechte en booze invloeden; daarin ligt de oorsprong hunner demonische afbeeldingen, welke volgens vaste voorschriften moeten worden vervaardigd en dan ook op voortreffelijke wijze worden uitgevoerd, voldoende aan de hoogste kunsteeischen. Bali verkeert nog ongeveer in denzelfden toestand als Europa in de middeleeuwen. Hij ziet b.v. in oude, vergane beelden, in sommige steenen en andere voor ons doode voorwerpen, levende wezens, hij vereert en beschermt deze om hen die levende kracht te doen behouden, want anders zouden zij die moeten aanvullen van uit de levenskrachten der menschen, gelijk ook de z.g. heksen op Bali doen. Uit dit geloof ontstond een leger van demonen, die voor den Baliër werkelijkheid zijn.

De afbeeldingen daarvan met groote, ronde uitpuilende oogen, vervaarlijke slagvanden en gedrochte-lijke lichaamsvormen in dikwijls felroode kleuren, dienen om tempels, huizen, personen enz. te beschermen tegen booze geesten en invloeden. De Baliër voelt zich eerst rustig en tevreden wanneer hij door dergelijke afbeeldingen omringd is.

Hij scheidt kunst als een vereeringsdaad, om hei-

WAAROM??

gaat U Uw welverdiend verlof doorbrengen in ongezellige, onvrije en meestal dure gemeubileerde woningen, terwijl wij U compleet naar Uw eigen smaak en billijk installeren en bij Uw vertrek binnen 12 maanden Uw meubilair weer voor tweederden ($\frac{2}{3}$) van den koop prijs terug nemen. 5622

Verkoophuis

101 GROOT HERTOGINNELAAN 101 - DEN HAAG

F. J. POT, Dir.

Prins Mauritschool

der Ned. Herv. Gemeente

RESEDA STRAAT 26 - DEN HAAG

School voor L.O. met 7 leerjaren

Opleiding H.B.S., Gymnasium e.d. in 6 of desgewenscht in 7 jaar

Cursussen in Fransch, Duitsch, Engelsch en Handenarbeid

5623

KENNISGEVING

Het Café-Restaurant

„T GOUDEN HOOFD"

GROENMARKT — DEN HAAG

is vanaf 1 OCTOBER j.l. onder nieuwe Directie van

A. WESTERGAARD (v.h. Restaurateur R'sche Lloyd)

HEINEKEN'S BIEREN

5270

N.V. Drogisterij

De „Salamander"

„De Haagsche Drogist"

Winkels door geheel Den Haag,

Rijswijk en Voorburg. 5050

Telefonische bestellingen onder no. 110454.

De Indische Fijnproever

kan alleen smakelijk vinden de origineele

OBLIES, (Kwee Semprong)

welke verkrijgbaar zijn in blikjes van 25 stuks à f 0.60 per blikje, van 5187

G. J. GERRITSEN

VALKENBOSCHLAAN 352, DEN HAAG — Tel. 332807

Stookt „WALES" ANTHRACIET

„ABERPERGWM"

Afm. 20/30 m.M. . . f 2.75 p. H.L.

„ 30/45 m.M. . . f 3.— p. H.L.

Vraagt prijsopgave. 5052

1e kwal. Duitse Giet- en Brechcokes.

Fa. Klinkenberg & Co.'s Kolenhandel

Tel. 12133 Westerdijk 54-56 Tel. 12133

UTRECHT

Dansinstituut v.d. Zanden

SCHIEDAMSCHESINGEL 103B-105B — ROTTERDAM

TELEFOON 51565

5591

en der goede adressen voor Indische verlofgangers.

Gediplomeerd VOETSPECIALIST F. J. M. RUTTEN

SCHOOLMEESTERSTRAAT 40, DEN HAAG. Tel 118375.
Attesten van verschillende „Oost- en West“-leden ter
inzage. 5274 Overal te ontbieden.

lige voorwerpen — ook zichzelf — te beschermen tegen magische invloeden. Hij legt er zijn geheele ziel in en werkt zonder overhaasting. Ons lijkt hij soms zorgeloos, doch is dit inderdaad niet, getuige zijn groote zorg voor zijn rijstvelden.

Naast deze demonische afbeeldingen vervaardigt hij echter ook realistische werken, bestemd voor huiselijk gebruik, als krisdrager, als amusement of uit spotlust. Ook hiervan toonde spreker alleraardigste voorbeelden, waarbij zelfs Europeanen, met hooge hoeden op, voorgesteld worden, de een geldtelende, de andere een borrel drinkend. Op de wijze, zoals wij spotprenten tekenen.

Ook werkt de Balische kunstenaar tegenwoordig voor den verkoop aan toeristen, waarin, volgens spreker, eenerzijds een gevaar kan schuilen, anderzijds echter ook de mogelijkheid ligt, waardoor, als het demonengeloof door de aanraking met het Westen, op den duur verdwijnen gaat, toch de Balinese kunst behouden zou kunnen blijven.

Het viel ons op, dat Dr. Stutterheim, zoewel in zijn voordracht als bij zijn lichtbeelden, alleen gezeen heeft op de Balinese beeldhouwkunst, terwijl toch ook de andere takken van volkskunst op dit eiland van zooveel belang zijn. Waarschijnlijk is dit een gevolg van sprekers vroegere werkzaamheden bij den „Oudheidkundigen Dienst“. Uit de groote kennis, zoewel als de warme liefde, waarmee hij zijn onderwerp behandelde, meenen wij, dat hij eigenlijk toch nog steeds bij dat kunstvolk thuis behoort.

Het Koloniaal Instituut in bloementooi.

Hoewel, als dit blad onder de oogen der lezers komt, de schitterende orchideeën tentoonstelling in de groote lichte van het Koloniaal Instituut te Amsterdam, helaas reeds tot het verleden behoort, kunnen wij toch niet nalaten hier nog even te getuigen van den overweldigend schoonen aanblik, welke er door te weeg gebracht werd. De voetstukken der groote Balinese lijkverbrandingstoestellen waren onder veelkleurige bloemenpracht bedolven; langs de kanten der wanden en trapreden prijken duizenderlei dezer exotische bloemkelken, tusschen varens en andere fijne planten. De Bali-beelden en ook de gamelan instrumenten op den voorgrond waren in hun element, 't was alsof zij van geluk glinsterden. Van de talrijke bezoekers ging één aanhoudende roep van bewondering op. Geen wonder dat directeur en conservators en beambten al even opgetogen waren.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

„Wie es in der Welt zugeht“.

In een oud boekje: „Wie es in der Welt zugeht“, kwamen niets anders voor dan berichten uit dagbladen; het begon met 1 April 1905 en bevatte van bijna iedereen dag één of meer berichten, die bijzonder de aandacht trokken. Het loont de moeite — meent Z. (Soer. Hbl. 28/9, 2de bl. „Beschouwingen“) — deze methode van weergave van hetgeen er op de wereld omgaat, eens te herhalen. Het voornaamste beweegt zich thans tusschen oorlog, staking, revolutie, treinaanslagen, Ned.-Indische ambtenaren, die op verkapt wijze met dolk en dynamiet dreigen, en de fameuse pen, waarmede Titulesco en minister Beelaerts van Blokland te Genève de oorkonde van de Nederlandse vredespetitie teekenden, welke pen in het Haagse museum gaat. Waar ligt, tusschen dit alles, het menscheijk ideaal? De zaken beheerschen alles en allen, de materie terroriseert, en die pen is de eenige representante eener hoogere idee. De problemen stapelen zich op; zoo gecompliceerd zijn de verhoudingen geworden, zoo ingewikkeld de situatie, dat alle oorzak met alle gevolg dooreenloopt. Industrie, handel en distributie drongen tot over bijna de geheele Menschheid door, overschreden alle grenzen en beheerschten allerwegen de verhoudingen, zonder dat de kennis dier verhoudingen tusschen menschen en volken onderling in gelijke mate toenam, hetgeen noodzakelijk is om ze te leiden en in de goede baan te brengen. De wijze mensch, die met zijn techniek op den drempel der Eeuwigheid denkt te staan — „men like Gods“ — is volkomen hulpeloos ten aanzien der gewichtige vraagstukken, waarin hij zelf is betrokken. Er zijn niet vele perioden in de historie der Menschheid, welke zóó interessante leerstof bieden, omdat door het gecompliceerde der verhoudingen de afbraak zich zoo snel voltrekt. Enkele jaren zullen dit proces tot eene rijpheid brengen, waarvoor in de Oudheid generaties noodig waren. Maar: de Staten zullen niet instorten. Zij leunen tegen elkaar, vangen elkanders nood en malheur op; zoo zoeken zij samen naar genezing. Men

zoekt in alle richtingen, en zal den goeden weg vinden. Uit de korte bloemlezing uit de gebeurtenissen in eene zeer korte periode, zooals iedere courant ze brengt, ziet men er de vreeselijke onrust uit, de ontwrichting, de afbraak van ondeugdelijke zaken en stelsels. Maar daarachter — zoo besluit Z. — ziet de gezonde denker het glorie van een beteren dag.

Onderwerpen van internationaal belang worden o.a. besproken door het Soer. Hbl. (28/9 t/m. 3/10, 1ste bl.), de Java-Bode (1/10 „Indo-China“; 3/10, 3de bl. „Om den Pacific“; 6/10 „Neutraliteit gewenscht“, J. E. J.; „Indo-China en Ned.-Indië“; „Japan en Z.-Afrika“), De Loc. (26/9, blz. 3 „Mandsjoerije“; 2/10, blz. 29 „De Soja-boon“) en de Deli Crt. (8/10, 4de bl. „Br. uit Damascus“, J. K. B.; 9/10, 3de bl. „Het Chin.-Japansche conflict“; „China's zorgen“, O.; 10/10, 2de bl. „Uit Rusland“, Dr. B. R.)

Terugkeerend vertrouwen.

Het Bat. Nwsbl. (1 en 6/10) constateert dat de nieuwe werkweek (vanaf 5 October) een gansch ander en aanzienlijk aangenamer aspect vertoont dan de vorige. De kaspositie des Lands vertoont een belangrijke verbetering. Een week geleden moesten met kunst- en vliegwerk de middelen worden gevonden om de staatsmachine te laten doorwerken. Toen was het betalingsverkeer met het binnenland vrijwel gestaakt, thans is de situatie weder normaal. De 5de October is verlopen, alsof nimmer een onderbreking van den normalen toestand had plaats gehad. Van eenige bijzondere vraag naar Nederlandsche guldens of vreemde valuta is geen sprake geweest; men kreeg den indruk of de markt „gedraaid“ was. Dit bewijst, dat de stemming zoo rustig is als men maar wenschen kan in de tegenwoordige omstandigheden en het rechtvaardigt het beleid van de Javasche Bank in de critieke periode volkomen. Uit den aard der zaak zullen productiekosten en consumptiepeil moeten dalen, zoo in Nederland als in Indië, wil de toestand zich inderdaad consolideeren. Dit zal, vooral in het Moederland, geen eenvoudige zaak zijn, gezien nu weer de uitspraak van het „demonstratief congres“ van S. D. A. P. en N. V. V. Het heeft geen zin dit standpunt te bestrijden; de feiten zullen aanstonds nog duidelijker dan tot dusver spreken in den vorm van sluiting van tal van industriële ondernemingen in Nederland, die den strijd niet kunnen volhouden.

Wij verwijzen naar: de Java-Bode (3, 5 en 6/10 „Hoe bezuinigd kan worden“), De Loc. (26/9, blz. 1 „Ons geld“; blz. 3 „Toestand en beleid“; blz. 12 „De beursweek“; 30/9, blz. 3 „Indië's economische toestand“), het Soer. Hbl. (30/9, 3de bl. „Alg. Commercieel Overzicht“, B.; 1/10, 3de bl. „De Gouden Standaard“, B.; 3/10, 3de bl. „Soer. Weekoverzicht“; 28/9 „De handel van China in 1930“) en De Sum. Post (3/10, 4de bl. „De Crisis“).

Crisisbeleid.

Volgens De Loc. (26/9, blz. 3 „Toestand en Beleid“) is de Regeering vast besloten een wezenlijk crisisbeleid te voeren in het belang van Land en Volk. Een zware last zal metterdaad worden gelegd op de geheele burgerij, de ambtelijke en de particuliere, maar men vertrouwt dat iedereen wel zal inzien: dat het moet, dat inderdaad een crisisbeleid, gericht op een zeer aanzienlijke blijvende verlaging der landsuitgaven voor geheel Ned.-Indië een levenszaak geworden is. Men kan slechts wenschen dat dit inderdaad algemeen zóó zal worden begrepen en dat dit crisisbeleid voortvarend en krachtig zal worden gevoerd.

In dit verband leze men: De Sum. Post (7/10 „De wind er onder“; 9/10 „Bezuinigingsactie“), het Soer. Hbl. (2/10, 2de bl. „Ambtelijke vlegelcultuur“, Z.), de Deli Crt. (10/10 „Ambtenaren-terminologie“; 9/10 „Bezuinigingscommissie“; 7/10, 2de bl. „De tien pCt. salaris-korting“, N. v. d. D.) en het Bat. Nwsbl. (3/10 „Aanval in den rug“, R.)

De ondankbare positie van den Indo-Europeaan.

De heer S. A. Goub bepleit in het Soer. Hbl. (29/9, 4de bl.) de belangen van de Indo-Europeanen. Vooral in deze benarde tijden voelen de I. E. het eerst en het meest, hoe grievend onbillijk zij behandeld worden. De toekomst belooft voor hunne kinderen niets dan de grootste moeilijkheden. Waar mogelijk worden I. E. vervangen door Inheemschen of Chineezen; ook bij particuliere instellingen, omdat zij goedkoop zijn in loon. Rechten op een positie, een stukje grond of wat ook, hebben zij niet. Doch één recht hebben zij: het recht, om in tijden van oorlog of opstand het leven veilig te hebben voor have en goed hunner voorouders; zich op te offeren voor beveiliging van den Staat, voor orde en rust in het Land, dus ook voor beveiliging van Inheemschen en Chineezen. Al het bovenstaande voltrekt zich, niettegenstaande alle mooie leuzen van Vad. Club en andere Europeesche vereenigingen, om de belangen van eigen ras te behartigen. Tegen al deze feiten valt voor de Indo-Europeanen al heel weinig te doen; zij moeten daarin berusten, het is treurig, maar waar. In woelige tijden, toen men probeerde het spoorwegverkeer te ontwrichten, bleek wat de Indo waard was. De schrijver hoopt, dat alle Indo's zich thans als één man achter het I. E. V. mogen scharen en zich aansluiten bij die partij, die hunne belangen behartigt en hen een behoorlijke plaats in de maatschappij gunt.

Het Soer. Hbl. teekent hierbij aan, dat het meerma-

SCHOOLVEREENIGING „INSTITUUT WOLTERS“

Surinamestraat 25 - Den Haag

O P L E I D I N G

voor Gymnasium, H.B.S. en Lyceum
KLEUTERKLASSE

voor kinderen van 3 tot 6 jaar

Inlichtingen dagelijks aan de school, liefst van 10 tot 11 uur

Telefoon 180347

De Directeur,

5075

U. ANDRINGA

Ook dit jaar slaagden wederom alle (32) leerlingen.

's-Gravenhaagsche

Zwem- en Badinrichting

Mauritskade — Telef. 113030

Twee afzonderlijke zwembassins voor dames en heeren den geheelen dag goepend. — Russische-, Turksche-, Electr. Licht-, Electr. Kuip-, Douche en Geneeskundige Baden.

— Tarief gratis op aanvraag — 5107

GRENDEL'S

BOUW- EN WONINGBUREAU
Bilderdijklaan 37, Rijswijk Z.-H.
Telef. 118897

Gedipl. Beëd. Makelaar

5044

HET WONINGBUREAU VOOR
RIJSWIJK EN OMSTREKEN

BREEKT MET DE OUDE SLEUR
VERWARMT MET

5125

Het Paedologisch Instituut

te Amsterdam

5108

geeft paedagogische adviezen.

Directeur Prof. Dr. J. WATERINK.

Medisch Adviseur Prof. Dr. L. v. d. HORST.

WESSELING & Co.

ACCOUNTANCY EN BELASTINGZAKEN

LEIDEN - ST. AAGTENSTRAAT (h. Steenstr.)

TELEF. 2092

5635

Hotel - Café - Restaurant „TIVOLI“

Directeur: L. M. v. d. LAAR

Dirk Hoogenraadstr. 170, Scheveningen

Telefoon 556305

5236

Prima Keuken — Billijke prijzen
Zomer en Winter geopend

— Volledig pension voor Indische Verlofgangers —

CATH. J. DOON, Dansleerares

eerder Dir. v. h. Dans-Inst. JAMES MEIJER FILS
te Rotterdam

5250

Moderne-, Plastische- en
Rythmische Danskunst

Stijl- en Nationaal Dansen

BILDERDIJKSTRAAT 8 (tegenover Openbare Leeszaal)

Tel. 391459

DEN HAAG

VAN MARLE EN BIGNELL
 Lange Voorhout 58
 's-GRAVENHAGE
 —
 KUNSTVEILINGEN
 MEUBELVEILINGEN
 TAPIJVEILINGEN
 —
 Op aanvraag
 wordt Catalogus
 toegezonden

len aangedrongen heeft op het streven naar inniger samenwerking van de Vad. Club met het Indo-Eur. Verbond, waartoe beide partijen wat zullen moeten geven en nemen. Samenwerking van het I. E. V. en de V. C. te Soerabaja kan uitstekende resultaten hebben.

De Poenale Sanctie prijsgegeven.

Van 1880—1931, een halve eeuw lang, bestond de bescherming der strafrechtelijke sanctie op de civielrechtelijke arbeidsovereenkomst der cultuurarbeiders ter Oostkust van Sumatra. Thans is deze sanctie vervallen en is er vrije arbeid op de tabaksondernemingen van Deli. De Deli Crt. (6/10) zou over dit besluit van de tabaksmaatschappijen juichen, indien de prijsgeving van dit instituut volkomen uit vrijen wil was tot stand gekomen, indien ter S. O. K. gegroeid ware een bevolking, welke de noodige arbeiders voor de cultuurondernemingen kon leveren, zooals op Java nimmer te vergeefs een beroep op de Inlandsche werkkrachten behoeft te worden gedaan. Thans valt niet te juichen over het besluit der tabaksmaatschappijen; de maatregel is opgedrongen door de Ver. Staten van Noord-Amerika. De prijsgeving van de P. S. slaat de Ver. St. de motieven tot wering der Sumatra-tabak uit de hand. Het zich keeren tegen „gedwongen arbeid” — wat de P. S. niet is, terwijl in de Connecticut Valley (Mass.) bij het winnen van tabak abominabele arbeidsverhoudingen bestaan — vindt zijn oorzaak in „business”. In 1922 wist Dr. Palm mede te deelen dat men in Florida en Connecticut bezig was met de teelt van Sumatra-tabak uit zaad van Deli. Het klimaat van Deli werd geïmiteerd; tabak werd geplant onder klamboes, waardoor de lichtsterkte met 20 pCt. verminderde en het vochtigheidsgehalte der lucht met 20 pCt. vermeerderde. Negen jaren later voerde men „gewetensbezwaren” aan tegen „gedwongen arbeid” gewonnen Deli-product. Van doorvoering van den thans door de tabaksmaatschappijen genomen maatregel was reeds maanden lang sprake geweest. Amerika was in Frascati te Amsterdam altijd een belangrijke afnemer van het Sumatra-product. Indien de Amerikaanse dreiging niet inderdaad de tabakscultuur naar het leven stond, zou men liever dezen afnemer hebben laten schieten dan, zooals thans, afstand te doen van de P. S., welke nog voor een reeks van jaren noodig is, óók voor de tabak, indien men althans niet de bedrijfszekerheid in gevaar wil brengen. In de prijsgeving der P. S. heeft men te zien een noodmaatregel, waarbij men dan van twee kwaden het minst kwade heeft gekozen. Het is nog niet zeker of de oogst-1931 vrij in de Ver. St. mag worden ingevoerd. Naar veler gevoelen staat thans, zonder de P. S., niet een directe ontwerping van het bedrijf te wachten. Deze malaise-tijd, waarvan ook de Inheemschen de gevolgen aan den lijve voelen, heeft ook indruk gemaakt op de koeliebevolking. Was er tijdens het bestaan van de P. S. geen gemor tegen dit instituut onder de koeliebevolking, de huidige omstandigheden nopen de koelies allerminst tot het verlaten van hunne tabaksmaatschappijen. Van den angst om teruggezonden te worden naar Java, zijn sprekende staaltjes bekend. Alle slechte elementen zijn door de malaise-maatregelen reeds van S. O. K. verdwenen; de tabak werkte reeds met 30 pCt. vrije arbeidskrachten en ook heeft de geselecteerde werving (de laukelwerving, door de Veda voortgezet) zeer gunstig op het arbeidsgehalte gewerkt. Er zijn oogenblikken in de tabakscultuur, dat het resultaat van den oogst staat of valt met het al dan niet geregeld verrichten der werkzaamheden en op dit terrein zijn, met het eindigen der malaise, moeilijkheden zeker niet denkbeeldig. Zeker zal de Regeering de tabakscultuur niet geheel alleen mogen laten staan tegenover de moeilijkheden, welke door het besluit van de afschaffing der P. S., haar deel zullen zijn.

Cultuurzaken worden voorts behandeld door het Soer. Hbl. (1/10 „Cultuurbelangen”, Dr. v. H.; 2de bl. „De Suiker-industrie”, Z. over de positie van het personeel), De Loc. (30/9, blz. 5 „Suiker-zaken”), de Java-Bode (1 en 2/10 „Versoberingen in de Suiker-ind.”, J. E. J.), de Deli Crt. (7/10 „Buitenlandsche arbeidskrachten”) en De Sum. Post (5/10 „De fijngevoeligen”, over ontslag van employe's met verlof in Europa; 6/10 „Het pijnlijke besluit genomen”, betr. de P. S.)

De zending en de Inheemsche cultuur.

De Loc. (26/9, blz. 5 en 23) geeft een verslag van de Jubileumsconferentie van den Ned.-Ind. Zendingbond te Bandoeng. Dr. H. Kraemer van Solo sprak over „De zending en hare arbeiders ten opzichte van de Inheemsche cultuur”. Dit is een klassiek zendingsvraagstuk. De cultuur van een volk is de geest en de vorm, waarin het zich heeft leeren uitdrukken; het Christendom treedt in zulk een cultuur en wil die van richting en inhoud wijzigen. Van Protestantisch en Rooms-Katholieke zijde verschijnen talloze artikelen en boeken over het in den titel uitgedrukte vraagstuk; Stanley Jones heeft het onder het groote publiek gebracht. De meeste auteurs achten het bereikte niet in overeenstemming met den langen en velen arbeid van zending en missie; h. i. is een natuurlijke en noodzakelijke aanpassing aan de Inheemsche cultuur achterwege gebleven en heeft, ondanks het bereikte, het Christendom als een vreemde macht buiten laten staan. In de zending is men het er al lang over eens, dat kennis van taal, land en volk onontbeerlijk is om grove fouten te vermijden, de menschen te verstaan en zelf verstaan te worden. Toch is men er daarmee nog niet. In Br.-Indië gaan de hogere klassen in zeer gering aantal tot het Christendom over; de zendingen bewandelen daarom nieuwe wegen door de stichting van centra, waar de atmosfeer en het leven geheel Indisch is, om in die sfeer met andersdenkenden in volkomen vrijheid en wederzijdsch respect het Evangelie te onderzoeken en naar Indische vormen te zoeken, om aldus „more Christian” en „more Indian” te worden. Een van de moeilijkheden nu is, dat de Zending bij het bespreken van *aanpassing en accommodatie*, bezorgd is voor verwatering en in syncretisme te vervallen. Maar uit het gebrek aan werkelijk ingaan op de Inheemsche cultuur spruit voort dat de Zending het Christendom voor de menschen doet bevriezen. Het doel moet zijn: zelfstandige levendige verklanking en vormgeving, niet imitatieve overname. Daartoe is eigen verovering noodig. In het oude Christendom en in de Middeleeuwen was er gelijke gestemdheid en gerichtheid van de bringers van het Christendom en van degenen, aan wie het gebracht werd, maar nu juist niet, hetgeen juist een welbewust ingaan op de Inheemsche cultuur veel urgenter maakt. *Zending is opvoedingswerk* met een zeer revolutionair en met een loswikkende tendenz. Die twee kunnen door hun combinatie eigenlijk eerst de ware kracht verkrijgen. Een positieve verhouding tot de Inheemsche cultuur met haar goede en slechte zijden, niet een negeerende en negatieve, kan alleen het Christendom onder een volk plaatsen als een gave, een eisch en antwoord op zijn bijzondere situatie. Want een volk wil niet, dat men het lief heeft om het doel, dat men ermee bereiken wil, maar om zooals het is en wat het is. Daarin ligt eigenlijk de geheele kern van het vraagstuk van de verhouding der Zending tot de Inheemsche cultuur. Wij vestigen de aandacht op het Soer. Hbl. (29/9, 2de bl. „Holland en Indië”, Z.; 3de bl. „Het 6de Natuurwetenschappelijk Congres”; 28 en 29/9, 4de bl. „Het Onderwijs-Congres”), De Loc. (28/9, blz. 21 „Koloniale paedagogiek”) en de Deli Crt. (7, 8 en 10/10 „Habinsaran en het Toba-meer”).

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

Wegens ongesteldheid van onzen medewerker moet deze week de bijdrage achterwege blijven.

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht.

De Redacties van tijdschriften, welke in deze rubriek worden opgenomen, worden uitgenoodigd de bladen rechtstreeks te zenden aan den redacteur van deze rubriek, Obrechtstraat 163, 's Gravenhage. Hetzelfde geldt voor uitgever, die hun boeken in dit overzicht wenschen vermeld te zien.

Algemeen Landbouweekblad voor Ned.-Indië

No 14 van 3 October: Via Dolorosa (moeilijker wordt, en langer, de lijdensweg der groote culturen. Overproductie en wereldvoorraden groeien gestaag en dreigend, verbijsterend is het aspect, dat de economische wereldconstellatie vrijwel overal biedt, angstwekkend de verzwakking der koopkracht, ruineus het exploitatieverlies op het gros der ondernemingen, vooral in de rubber. Dit laatste dreigt spoedig eveneens het geval te zijn in de thee). — De verpakking van rubber in verband met de eischen van Scheepvaart en Handel ten aanzien van de afmetingen der kisten (voordracht van dr. Maas op de vergadering de „Soekaboemische” te Buitenzorg).

Bulletin Fokker

Vol. VII no. 7: The K.N.I.L.M. and the natives (met fraaie afbeeldingen).

La Quinzaine Coloniale

No. 602 van 25 Oct.: La lutte contre la crise aux Indes Neerlandaises, door Camille Fidel (een overzicht van den financieelen nood en de maatregelen ter bezuiniging.)

5544

H.H. VERLOFGANGERS, Uw adres voor Kruideniers- en Koloniale Waren, tevens alle Indische ingrediënten, is **H. VERSCHUUR**, Weimarstraat 176 hoek Beeklaan, Tel. 330804. Wij leveren op maandrekening of contant naar verkiezing met 5 pCt. vaste korting. Grotere kwantums extra korting. Lijst van aabevelingen van vele Indische familie's ter inzage. — Speciaal Poeder Koffie per pond f1.20. Monsters gratis op aanvraag. 5252

De 1ste Prijswinnaars van het Wereld Dans Kampioenschap SILVESTER en Max STEWART waren onze voorlichters bij ons laatste bezoek aan Londen
MODERN DANSEN LEERT U HET INSTITUUT
 ENG. STIJL **MUNTZ** DELFTSCHELAAN 56 TEL. 331288
 CLUB 0-75-046 KL. CLUB 1-DRIVELESS 10 250 20 5-24 4- HEND 550-

5288

MEUBILEER INRICHTING „DE WONING”

LAAN VAN MEERDERVOORT 312 'S-GRAVENHAGE
 DIRECT. D. POS, OUD ARCHITECT TE BATAVIA

COMPL. WONINGINRICHTINGEN VANAF FL. 2000.—

UITSLUITEND SOLIED EN DUURZAAM FABRIKAAT UIT EIGEN WERKPLAATSEN

TALLOZE TEVREDENHEIDSBETUIGINGEN VAN GEREPATRIEERDE INDISCHE FAMILIE'S

INLICHTINGEN EN PRIJSOPGAVEN ZONDER KOSTEN OF VERPLICHTING

5228

DANSINSTITUUT

P. WILDSCHUT
 KROMME NIEUWE GRACHT 48 — TELEF. 16079

UTRECHT

5165

5164

UTRECHT

U F R A RADIO Radio-toestellen, direct op het lichtnet aan te sluiten (geén accu en anodebatterij), met ingebouwen luidspreker. Smaakvolle uitvoering in gepolitoerd notenhout. — Prijs f195.—
U F R A - RADIO - UTRECHT
 Wittevrouwensingel 2 (5145) Tel. 16024

De Hollandsche Revue

No. 21 van 1 November: Uit de Vulkanische wereld. Anak Krakatau. — Legerbezuiniging in Indië (effectieve en onnutte bezuiniging.) — Een en ander over geestelijke hygiëne. Een onderhoud met dr. F. S. Meijers (ook voor de Tropen van groot belang. Dit onderhoud had de Deli Courant met den Amsterd. psychiater. De redactie teekent aan dat nog geen aandacht aan deze materie, noch op de cursussen welke aan de Koloniale school voor vrouwen en meisjes in Den Haag worden gegeven, noch op de cursussen welke het Koloniaal Instituut te Amsterdam voor a.s. tropengangers organiseert.)

De Indische Culturen (Teysmannia)

No. 19 van 1 October: Over het ringen van Djati, door ir. O. Stevens (het ringen heeft geen invloed op het nascheuren van het hout). — Bedekking van den bodem bij tuinbouwculturen met papier (de methode is afkomstig uit Amerika en het eerst toegepast door dr. Eckaert o.a. bij ananasculturen. De resultaten overtroffen de verwachtingen.)

De Indische Mercur

No. 44 van 4 November: De Fiscaal-economische Problemen rond de Indische Cultuurproducten, door A. E. C. Saarloos (vervolg).

De Indische Post

No. 40 van 3 October: Over naamsovername in Nederlandsch-Indië, door B. v. T. P. (de schrijver behandelt eer zijn eigen naam Blois van Treslong Prins en vervolgens de families Buurman van Vreeden, Dezentje Hamming, Drogat Doeve, Klokke van Steenwijk, Van Pehr Wiese, Bernard van der Hoeven, Kattenburg Schuler, Prins van Kerkhoven, Romswinkel Guise, Schwab Fransis, Van den Bergh van Heinoord, Coster van Vrijenhooven, Hartogh Heys van de Lier, Paulus van Pauwvliet, Wynaendts van Resandt, Scheltema de Heere, Van Renesse van Duivenbode, Plante Fibure de Villeneuve, Deminghoff Stelling, Deltheil Coussais, Van Daalen Meyer, Ritsma Kempees, Helant Muller, Kok de Jong.) — Welk aandeel hadden en hebben de Nederlanders in het faunistisch onderzoek van Java, door Buitenman.

No. 41 van 10 October: Onze oudste geneeskundigen, door Z. (dr. Bontius in 1592 te Leiden geboren, door de lijfarts werd van Coen). — De Geschiedenis van het Regentschap Karanganyar (Bagelen), door B. v. T. P. — Dr. Jaap Kunst en zijn werk, door Loo Vincent.

De Indische Verlofganger

No. 13 van 30 October: Uit Buitenzorgs verleden, door S. Kalff. (Wanneer de schim van den gouverneur-generaal Gustaaf Willem baron van Imhoff, die op 1 Nov. 1750 te Batavia overleed, nog eens aan het graf ontsijgen kon en dwalen over het voormalige land Kampong Baroe, dan zou ze ervaren, dat alleen bergen en rivieren in deze omgeving dezelfde waren gebleven. Alleen de tropische natuur — en dit nog onder voorbehoud, want de Plantentuin van Buitenzorg en de bergtuin van Tjibodas waren in zijn tijd nog ver te zoeken.

Het oorspronkelijke landhuis van v. Imhoff werd door zijne opvolgers vergroot en verfraaid, maar een soort van Indische ambachtsheerlijkheid, een familie-goed gelijk b.v. onder de Westindische Comp. gesticht werd door Kiliaen van Rensselaer aan de boorden van de Hudsonrivier, zou Buitenzorg nooit worden. Voornamelijk omdat v. Imhoff bij zijn dood geen volwassen stamhouder naliet om in zijne rechten te treden.

Onder het bestuur van baron v. d. Capellen werd het paleis te Buitenzorg geheel herbouwd; onder dat van J. C. Baud, gouverneur-generaal ad interim, werd het door een aardbeving, in 1834, verwoest, en met het oog op zulke gebeurlijkheden liet men toen bij den wederopbouw de tweede verdieping weg. De gravures van het oorspronkelijke gebouw bestaan nog).

Landbouw en Veeteelt

No. 6 van 30 Sept.: Vetstaart- en vetstuitschappen, door dr. J. Merckens (het is vooral het Oostelijk deel van den Indischen archipel, dat tot het verbreidingsgebied van dit type gerekend moet worden. Op de eilanden Madoera, Lombok en Celebes komen ze in vrij groote getale voor). — Indische voedermiddelen, door dr. J. Merckens. XVI. (behandeld worden de veekoeken). — Het gouvernements proefstation voor pluimveeteelt. Verslag over 1930, door ir. W. F. Gebhardt.

Nederlandsch Indië

Afl. 2 van 16 Sept. „Indisch burgerrecht” en kleine landbouw (naar aanleiding van de lezing door G. voor de studieafdeeling van den V. C. Kring te Buitenzorg). — Politiek Moluksch Verbond. De doodsteek aan het gemeenbest „Indonesië.”

Nederlandsch Indië, Oud en Nieuw

Novemnummer: Scherts en caricatuur in de Balische plastiek, door C. Lekkerkerker (de volle ontplooiing der moreele en artistieke krachten van

het Balische volk kon zich eerst voltrekken, toen het onder waardigen, volledigen en daadwerkelijken Nederlandschen invloed kwam). — Iets over Ten Klooster en zijn Indisch werk, door Th. B. van Lelyveld (een kort levensbericht en een beschouwing over het werk, speciaal in verband met zijn op de Indische natuur geïnspireerde werken, verlicht met een II-tal afbeeldingen).

Neerlandia

November: Voetspoor der Vaderen. Nederlandsche herinneringen aan Essequibo, door Fred. Oudschans Dentz (met een afbeelding van de Holl. Kerk met pastorie op Forteiland. Dit steenen gebouw, het oudste kerkgebouw in Britsch Guyana, behoort thans aan de Anglicaansche kerk).

Onze Vloot

November: De „kruisers” der Oost-Indische Compagnie, door H. A. Ritter (naar aanleiding van mr. Pieters van Dams groot werk over het leven en de geschiedenis der V.O.C., gedurende de 17de eeuw. (Een der bijzonderheden uit dit boek is het bestaan van door die Compagnie uitgeruste „kruisers” ter bescherming van de Handelsvloot.)

De Rijkseenheid

No. 5 van 4 Nov.: In een te wijd vel (naar aanleiding van het proefschrift van dr. J. G. Loohuis: De verhouding tusschen den tropischen landbouw-gordel en de industrie-centra der gematigde zone in haar beteekenis voor het huidig aspect van het koloniale vraagstuk in Zuid-Oost-Azië. De redactie noemt het een knap stuk werk, waarvan de lezing wordt aanbevolen. Een reden tot verheugen is het, zegt zij, dat de jongeren zich niet laten meeslepen door den stroom van schoonklinkende leuzen, doch dat zij oog hebben voor de werkelijkheid en de roeping begrijpen van het Westen, in het bijzonder van Nederland. Mogen er nog velen opstaan, die met den heer Loohuis een dam tegen deze stroomingen opwerpen). — Een Raad van Experts voor Nederlandsch-Overzee, door A. J. W. Harloff (IV).

De Stuw

No. 19 van 1 Oct.: Rubberrestrictie en Inlandsche rubber, door Para — Opmerkingen over het Indo-vraagstuk, door Fruin (III. Het grondbezit, IV. Het bezoldigingsstelsel). — Wij lezen, dat mr. Th. A. Fruin het voorzitterschap van bestuur en redactie heeft overgedragen aan prof. mr. H. A. Logemann, Spoorweglaan 5, Batavia C.

Vrij Nederland.

No. 64 van 30 October: Onze West-Indische Kolonie Suriname (ter inleiding van een reeks artikelen over Suriname. — Een Surinaamsch student aan de Amsterdamsche universiteit, heeft van de Bussumsche autoriteiten toestemming gekregen om de schooljeugd te Bussum meer kennis over Suriname bij te brengen. De belangstelling voor Suriname is groeiend. Een lezer van „Vrij Nederland”, een geboren Surinamer, zal nu in dit blad eenige artikelen doen verschijnen. Het Alg. Ned. Verbond stond daarbij cliché's af).

Tropisch Nederland

2 Nov. No. 14: De ontwikkeling van het verkeerswezen in Ned.-Indië, door S. A. Reitsma II. (De Spoorwegen). — Nederlands roeping in Indië, door prof. dr. A. W. Nieuwenhuis. XIII. — De Tijgergracht van oud-Batavia, door A. Hallema, II, slot. (Van deze Tijgergracht bleef langzamerhand niets meer over dan een stroompje met vuil en drabbig water, de eenmaal zoo schoone, overvulvende bruggen vervielen, gras en groen groeiden tusschen de straten en de voornamen huizen van weleer werden zienderoogen gesloopt door den alvernielenden tand des tijds, hoe hecht ook hun bouw geweest was. „Hier is vergankelijkheid, geslag van kloek en uren Doet breken zelfs de hechtste en schoonste muuren”)

De West-Indische Gids

November: Een geologische reis met Utrechtsche studenten naar de Nederlandsche Bovenwindsche eilanden, door prof. dr. L. M. R. Rutten (een gezelschap van 8 personen, t.w. met prof. Rutten en zijn echtgenoot, de heeren J. H. Westerman en P. J. Pypers, die een dissertatie over Aruba en Bonaire zullen schrijven, drie studenten in de geologie als „meeloopers”: L. M. J. Vermunt, H. Mac Gillavry en M. G. Rutten, alsmede de student in de biologie P. Wagenaar Hummelinck. Het vertrok 21 Maart 1930). — Surinaamsche onderwerpen op het Amerikanisten-congres te Hamburg, door jhr. L. C. van Panhuys (vervolg en slot). — „Sneki-koti” Inenting tegen den beet van vergiftigde slangen. Een dupliek, door dr. H. D. Benjamins. — Twee Curaçaosche gouverneurs, door C. K. Kesler (n.l. de heeren Van Beuningen, Jan en Jonathan, die blijkbaar met elkaar zijn verward. De schrijver brengt op gedocumenteerde wijze licht in de door velen begane vergissingen). — De Nederlanders in Guinée en in Brazilië, door Sn(elleman), behandeld in den Geschiedkundigen atlas van Nederland, door S. P. 1' Honoré Naber.

Van der Linden's Woontechniek

Voor 't gedistingeerde Interieur
Meubelmakerij Behangerij Stoffeerdery Verhuizingen
VAN DER LINDEN

J. S. BACHSTRAAT 51 — UTRECHT

Fabriek OUDENRIJN 38 — Telefoon 14819

Vertegenwoordigers overal te ontbieden.

5162

Het lokaal voor Wek. Publ. Veilingen

LEIDSCHEGRACHT 76, AMSTERDAM

is een vertrouwde, reeds 30 jaren bestaande Inrichting, voor den verkoop van

Nette Inboedel en Kleeding

TELEFOON 49900 5466

W. J. GERDING & Co.

Makelaars

Zoonoodig verkoop en afrekening binnen één week

INSTITUUT HOMMES

BYZ. HOOGERE BURGERSCHOOL A. 5, j.c.

HOOG ZAND

TWEE GERENOMMEERDE INTERNATEN.
PRIMA INDISCHE REFERENTIES.

5350

PRIVÉ DANSLES

5174

DANSINSTITUUT H. J. TIMMER
ARCHIMEDESSTR. 64 Tel. 337007, DEN HAAG

UITZENDING VAN DINERS

L. S. Stelt U prijs op een goed bereid diner?

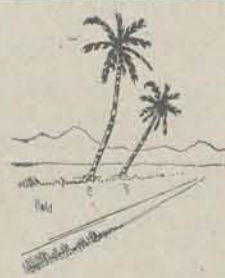
Bestelt Uw maaltijden dan bij: 5297

FIRMA H. J. LOS Telefoon 556389

waar alles met eerste klas ingrediënten wordt bereid.

— Berkenboschblokstraat 2, Scheveningen —

Vluggende bediening. Concurrerende prijzen.

H. BONEFAAS

Batavia - Bandoeng
Den Haag, Plein 18

UITZETTEN

voor Indië en Holland.

Lingerieën, Tafeldamast, Huishouddoeken, Bed-

linnens, Badgoederen. Tricotages, Jaegergoed.

(SCHOLL ENGBERTS & SCHOLTEN)

U koopt bij ons goede kwaliteit en goedkoop. Tel. 180665.

5282

„VEBUGA”

VERKOOPBUREAU VAN GASAPPARATEN

„VEBUGA”

ALLE VERWARMINGS- EN SANITAIRE ARTIKELEN

PIET HEINSTRAT 74

TELEFOON 333127, DEN HAAG

WIJ LEVEREN UITSLUITEND

EERSTE KLAS ARTIKELEN

— MET VOLLE GARANTIE —

VRAAGT ONS ADVIES 5156

„VEBUGA”

TE HUUR op 1sten stand te Scheveningen

GEMEUBILEERD HEERENHUIS

geheel opnieuw gerestaureerd, ad. f. 200.— p. m. Desgewenscht overname keurig verzorgden inboedel en huur ad. f. 1200.— Br. no. 5303 bur. v. d. bl. Wagenstr. 37 Den Haag.

VICTORIA-WATER

OBERLANNSTEIN

HEERLIJK

GEZOND

NATUURLIJK BRONWATER

5504

ZENDINGS- EN MISSIEBLADEN.

Annalen der St. Joseph's congregatie van Mill Hill. November Borneonummer: Borneo en zijn bewoners. — Oudste kerkelijke geschiedenis. — Het begin der Mill Hill Missie in Borneo (1881). — De stichting der Missie in de binnenlanden van Serawak. — Het werk van de zusters in Borneo. — Het heden van Borneo. — De toekomst der kerk in Serawak.

Annalen van onze Lieve Vrouw van het Heilig Hart. November. Zilveren priesterfeest op Celebes, door pater W. van Opstal (n.l. van pater H. Croonen).

St. Claverbond. November. Wie helpt mij een kerk bouwen voor mijn Javanen, door B. Hagdorn (n.l. te Djocja). — Doodenvereering bij de Javanen, door C. Poespadihardja, met fraaie afbeeldingen.

Kruis triomf. November: Praatjes over Cheribon (stichter van de statie is Louis Theodore Gonsalves, in 1828 te Batavia geboren).

Nederlandsch Zendingsblad. November: De Meisjesschool te Tomohon. 1881 — 1 Nov. — 1931. (Minahassa) — Zendingdag te Dago (nabij Bandoeng), door H. D. Woortman.

„Petrus Donders“ November: 75 jaar in de Surinaamsche Missie 1856 — 19 Nov. — 1931 (de zusters Franciscanessen van Roosendaal). — Mijn eerste reis naar de Indianen, door A. Verschure. — Javaansche Missie in Suriname, door A. Nederveen.

BOEKENSCHOUW.

De ziekten van de koffie, door dr. W. Bally, De Bussy, geb. f 18.—

Indische Cultuur-Almanak 1932, De Bussy, gebonden f 3.—

Suriname roept. Propagandaboekje ten behoeve van „Bethesda“, het gesticht voor de verpleging van lepralijders in Suriname, uitgezonden door het Comité Amsterdam. Pennesse mej. ir. E. J. Manson, Euterpestraat 64, Amsterdam Z.

Het Nederlandsch-Indische Kanker Instituut, gevestigd te Bandoeng. Jaarverslag 1930.

Suriname

Verschenen is het wetsontwerp tot vaststelling van de Surinaamsche begrooting voor 1932.

Daar het stuk ons nog niet heeft bereikt, laten wij hier volgen wat de N.R.Ct. van 6 November ochtendbl. A. daarvan mededeelt:

In de memorie van toelichting zegt de minister, dat de samenstelling van deze begrooting in hooge mate beheerscht werd door den tegenwoordigen economischen toestand en de nog onzekere vooruitzichten. Daardoor moest gerekend worden op een vermindering in de opbrengst van de middelen, hetgeen tevens de noodzakelijkheid medebracht tot besnoeiing, waar dit mogelijk bleek, op de uitgaven. Dit laatste was niet alleen geboden om binnen de limiet van f 3 miljoen als bijdrage uit 's Rijks schatkist te blijven, doch mede ter compensatie van een onvermijdelijke stijging op enkele onderdeelen der begrooting (onderwijs, gezondheidsdienst, pensioenen) en voorts om eenige ruimte te maken voor enkele nieuwe uitgaven ten behoeve van den economischen vooruitgang van Suriname.

Dat op uitgaven van laatsbedoelden aard kon worden gerekend, is overigens ook voor deze begrooting het geval, dank zij het feit, dat de Koloniale Staten hun goedkeuring hebben gehecht aan een besteding voor den tijd van drie jaren, van de heffing van een weggeld en van de verhooging der rij- en voertuigenbelasting.

Voor 1932 wordt, in vergelijking met 1931 minder geraamd aan ontvangsten f 125.325' minder geraamd aan uitgaven f 122.448, meer geraamd aan Rijksbijdrage f 2877.—

De minister teekent hierbij aan, dat het in de bedoeling ligt om — in navolging van het voornemen der regering ten aanzien van de jaarwedden der ambtenaren in Rijksdienst — met ingang van 1 Januari 1932 de salarissen van de Surinaamsche landsdienaren aan een korting op gelijken voet te onderwerpen. Deze maatregel waaromtrent met den Landvoogd telegrafisch overeenstemming is verkregen, zal naar globale raming een vermindering van de uitgaven met f 100.000 medebrengen.

Ter bevordering van den afzet van landbouwproducten op Curaçao is weder gerekend op een uitkeering aan de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Paramaribo, ten behoeve van het handelsagentschap op dat eiland.

'n Dubé Verrassing

De goede Sint schreef ons uit Spanje om een aantal fraaie cassettes DUBÉ ZILVER voor hem te reserveeren. OOK VOOR U, Mevrouw, is daarbij een cassette

Als bijzondere Sint Nicolaas attractie geven wij GEDURENDE 8 DAGEN op ons zilver en porselein een speciale **SINT NICOLAAS KORTING** terwijl betaling na 6 December in gedeelten kan geschieden.

En bovendien ontvangt U, als geschenk een fraaie, zwaar verzilverde Fruit- of Broodschaal, volgens nevenstaande afbeelding.

DEZE FRAAIE SCHAAL KRIJGT U CADEAU

Vraagt U het DUBÉ SINT NICOLAAS NIEUWS met Speciale prijzen en betalingscondities eens aan met onderstaanden bon.

Deze aanbieding geldt slechts 8 dagen.

DUBÉ TAFELZILVERFABRIEKEN N.V.

AMSTERDAM - PRINS HENDRIKKADE 20-21

DEN HAAG, Copernicusplein 4. Tel. 332984

Dubé Zilver en Porselein maken uw Disch tot een Festijn....

DUBÉ SINT NICOLAAS NIEUWS.

(Slechts 8 dagen geldig).

U gelieve mij Uw Sint Nicolaas Nieuws met speciale prijzen en betalingsvoorwaarden te doen toekomen.

Naam:

Straat:

K. W.

Woonplaats:

Voorts zullen gelden beschikbaar worden gesteld voor een betere scheepvaartverbinding met Curaçao. De gouverneur wenscht de mogelijkheid geopend te zien om de hoogst noodzakelijke wegen in een korter tijdsbestek aan te leggen en te voltooiën om daardoor voor de landsontwikkeling eerder te profiteren van de voordeelen, welke economisch te behalen zijn uit het bezit van goede landwegen. Voor aanleg van wegen in de districten is daarom f 50.000 meer uitgetrokken dan op de begrooting van 1931, welk bedrag echter niet door bedoelde extra-heffingen bestreden kan worden.

De landvoogd heeft nu voorgesteld dat bedrag ten laste van de rijksbijdrage voor welvaartsdoeleinden te brengen in de verwachting, dat het rijk financieelen steun zal willen verlenen boven hetgeen Suriname uit eigen middelen voor bovenvermeld doel opbrengt.

Daar de aanleg van wegen ongetwijfeld van belang is voor de bevordering van de welvaart, is de minister bereid zijn medewerking te verlenen om den aanleg van de hoogst noodzakelijke wegen in een sneller tempo mogelijk te maken, door in 1932 een bedrag van f 50.000 daartoe beschikbaar te stellen. Met het oog op het zoo juist omschreven doel van dit crediet wenscht hij daaraan echter de voorwaarde te verbinden dat het in volgende jaren weder uit de extra-heffingen moet worden terugbetaald.

Onder het hoofd „Herleving der bacovencultuur voor export“ een belangrijk artikel in „De West“ van 15 September, waaraan wij het volgende ontleenen:

„Hoewel daaraan nog geen publiciteit is gegeven, is het vrijwel bekend, dat van de zijde der planters stappen worden gedaan om de bacovencultuur voor export weder in het leven te roepen. Een grondige studie van de verschillende mogelijkheden heeft tot de slotsom geleid, dat in die richting nog de beste kansen bestaan. Ook van Gouvernementszijde bestaat voor deze zaak veel belangstelling. De regering heeft meermalen verklaard, dat zij bereid is

offers te brengen voor den opbloei van Suriname, mits het geldt maatregelen die tot het doel kunnen leiden. Welnu, de beste kenners der kolonie zijn van oordeel, dat het alleszins aanbeveling verdient de bacovencultuur weder op de been te helpen.

De Surinaamsche plannen blijken ook in Nederland reeds bekendheid te hebben verkregen.

De oud-directeur van den landbouw, de heer S. D. Huizinga, heeft in een onlangs gehouden voordracht het denkbeeld warm aanbevolen. En ook de West-Indische medewerker van het Handelsblad — wiens artikelen blijk geven van groote bekendheid met de koloniale toestanden — gewaagt er van met ingenomenheid.

Men heeft de Canarische banaan — in Suriname „dwergbacove“, in de Engelsche West-Indische koloniën „cavendish“ genoemd — op het oog, die gebleken is resistent te zijn tegen de Panamaziekte en die zonder verpakking in kratten verscheept kan worden. Brazilië brengt sedert eenige jaren aanzienlijke hoeveelheden Canarische bananen onverpakt op de Europeesche markt en in de Engelsch W.-I. Koloniën zijn geslaagde proeven in die richting genomen.

O.i. zal in den tegenwoordigen toestand van Suriname de proef alleen kunnen slagen wanneer de regering bereid is krachtigen steun te verlenen. Misschien wil een kamerlid de meening van den minister van Koloniën vragen.

Waarom neemt men in Suriname geen proeven met de verscheping — in het klein — van de andere bacovensoorten die daar voorkomen?

Van Surinamers, die het kunnen weten, vernamen wij dat er op verscheidene „grondjes“ Gros Michel bacoven voorkomen, die vrij zijn van de Panamaziekte. Heeft men onderzocht hoe dat te verklaren is en zou het niet de moeite loonen in het klein een proef te nemen met deze bacovensoort?

Maar dan op andere cultuurwijze dan vroeger.

Naar „De West“ van 9 Oct. verneemt, heeft de regering op advies van het Gouvernement van Suriname, zich vereenigd met het nader adres van

ELEGANT DANSSEN

LEERT U VOLGENS ENGELSCH METHODE BIJ:

5587

BRONMEIJER'S DANSINSTITUUT

Speciaal op technisch gebied wordt U de meest Charmante wijze van dansen bijgebracht
LANGE POTEN 25a, t/o „Hotel Central”, Telef. 115550, DEN HAAG
 CLUBS VOOR ALLE LEEFTIJDEN — MODERNE INRICHTING — INSCHRIJVING VAN 2—6 EN 8—10 UUR

den Ondernemersraad, om de voorschotten aan koffie-ondernemingen renteloos te verstrekken, met dien verstande dat de voorschotten alleen renteloos zijn gedurende drie jaren en na het vierde jaar moeten worden terugbetaald in twee gelijke termijnen.

Hoeveel plantages — vragen wij ons af — zullen tot terugbetaling in staat zijn als de koffieprijs niet beter worden? En wat gebeurt als de terugbetaling niet plaats vindt?

**

Uit hetzelfde blad nog de volgende berichten: Naar het blad verneemt is het heele personeel der Balata Compagnie Suriname ontslagen, met een opzeggingstermijn van eenige maanden.

Door het stop zetten van dit bedrijf verliezen een zeven honderd menschen hun bestaan. De arbeiders, voor zoover van vreemden landaard, zullen vermoedelijk meerendeels terugkeeren naar hun land.

Of de New-York Balata Company het bedrijf zal voortzetten het komend jaar, is op dit oogenblik nog onzeker.

**

Voortaan zullen in de openbare zittingen der Koloniale Staten, zoowel de gedelegeerden van den Gouverneur als de leden van het College in het wit verschijnen. De zwarte plunje zullen de heeren bewaren voor gala-gelegenheden, als bestuursaanvaarding, de jaarlijksche opening der vergadering, enz. Vooral voor de gedelegeerden, die menig benauid oogenblik doorbrengen in 's Lands vergaderzaal, zal het besluit om in het wit te mogen verschijnen, een opluchting zijn.

De N. R. Crt., het bericht overnemende, merkt op dat de Volksraad van Nederlandsch-Indië van 't begin af aan steeds in 't wit zijn gewone zittingen heeft gehouden.

**

„De Maasbode” van 29 Oct. schrijft: „Volgens de getuigenis van elken missionaris is voor het welslagen van missie-arbeid de medewerking van zusters onmisbaar. Hoe vaak toch dragen die edelmoedige vrouwen niet bij tot het volhardingsproces en tot blijvende stichtingen, maar ook voor het eerste welslagen juist en vooral door haar werk onder de jeugd en prachtige charitas onder de zieken. Een dankbaar memorandum en 'n feitelijke eervolle vermelding dient derhalve nu geschreven te worden, wijl de Congregatie der Zusters Franciscanessen thans het feest herdenkt van haar 75-jarige vestiging in Suriname.

Zeer zeker mag na al de moeilijkheden en successen de loftrumpet wel eens worden gestoken: Want de Congregatie heeft zich ten aanzien van Suriname een geweldig „credit” verzekerd.

Met groote belangstelling lezen we het jubileumnummer van de „Echo's uit de missies”, welk tijdschrift uitvoerig — al is het eigenlijk nog maar bescheiden — van de afgelopen jaren verhaalt.

Welk een kwaliteit en kwantiteit aan geestdrift, geloof, liefde en volharding is niet geofferd moeten worden voor dat de tegenwoordige situatie werd bereikt.

Naast de geschiedenis wordt speciale hulde gebracht aan de 6 pioniersters onder aanvoering van Mère Louise.

Momenteel bezit de Congregatie in Suriname 9 stichtingen met 79 zusters en ruim 4000 kinderen op bewaar-, leer-, naaischolen en patronaten.”

**

De heer IJzerman heeft aan den minister van koloniën de volgende vragen gesteld:

1. Is de minister bereid, een onderzoek te doen instellen naar de oorzaken en het verloop van de ernstige ongeregelheden, welke blijkens een door zijn departement van den gouverneur van Suriname ontvangen telegram, gedagteekend 29 October j.l., te Paramaribo hebben plaats gehad?

2. Zoo ja, is de minister dan bereid, van de resultaten van dat onderzoek mededeeling aan de Kamer te doen?

**

Bij Kon. besluit van 14 October is benoemd tot ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw mr. A. van Traa, lid van den Raad van Bestuur in Suriname.

Curaçao**Een oud plan.**

Het oud-lid van den Raad van Nederlandsch-Indië A. J. W. Harloff komt in *De Rijkseenheid* van 21 Oct. l.l. e. v. met een pleidooi voor de instelling van een raad van deskundigen voor Nederlandsch-overzee, een Koloniale raad in Nederland met deskundige Oost- en West-Indische leden als raadgevend college. Het geschiedkundig overzicht dat de schrijver geeft, toont, dat al in 1834 door den lateren gouverneur-generaal Merkus de schepping van zulk een lichaam is bepleit. Hij en allen, die na hem kwamen, dachten hierbij, althans bijna, uitsluitend aan Oost-Indië. Ook Van Kol in 1899 en 1900. Niet vermeld wordt, dat dezelfde afgevaardigde bij de behandeling der Surinaamsche begroeting voor 1920 hetzelfde vraagstuk meer bepaald voor de West besprak. Een Koloniale raad in Nederland, bepleite hij toen, van personen, die op de hoogte zijn van de algemeene politieke toestanden in Suriname en Curaçao, die trouw de pers volgen, die de vroegere literatuur kennen en die een uitvoerige studie van die koloniën hebben gemaakt. In *De West-Indische Gids* is die gedachte toen nog eens ter ernstige overweging aanbevolen aan den minister, die met zeldzame openhartigheid niet onder stoelen en banken gestoken had, dat hij van de West niet zooveel afwist. Sedert is 't er met de elkander opvolgende ministers van koloniën in dit opzicht niet beter op geworden. En daarom komt ook voor West-Indië het plan van deze heer Harloff van pas. Hierop komt dit neer. De raad van overzee is samengesteld uit een voorzitter en 12 — 10 voor Oost-Indië, 1 voor Curaçao en 1 voor Suriname — leden, ieder jaar treden 3 leden af, die niet herbenoembaar zijn. De leden moeten bij uitstek actueel deskundig zijn, mogen niet korter dan 10 jaar in Oost- of West-Indië geweest zijn en bij hun benoeming nog maar ten hoogste één jaar vandaar terug zijn. Deze eisch kan in buitengewone gevallen ten aanzien van ten hoogste 3 leden vervallen. Door de keuze moet de grootst mogelijke verscheidenheid der gewichtigste Oost- en West-Indische belangen gewaarborgd worden. Alle Nederlandsche onderdanen zijn benoembaar. Het lidmaatschap van den raad is onvereenigbaar met dat van de staten-generaal. Verlofgangers en anderen, die in eenig opzicht bijzondere kennis bezitten omtrent deze actueelen toestand in Oost- en West-Indië kunnen op uitnodiging van den raad zitting nemen met raadgevende stem in zaken, hun arbeidsveld betreffende. Taak van den raad zal zijn het uitbrengen van advies over alle onderwerpen, die de minister van Koloniën aan zijn oordeel onderwerpt. Zelfstandig kan de raad aan den minister voorstellen doen over alle, de overzeesche gewesten betreffende zaken.

Tot zoover — in het kort — dit plan. Met het beginsel betuigen wij gaarne instemming. Ook met de uitwerking. Alleen — men voelt het aanstonds — is het niet te verwachten, dat aldus van Suriname en Curaçao iets in dit college zal terecht komen. Het zal hierop neerkomen, dat twee ondeskundigen in dezen ondeskundigen-raad over Oost-Indië medezeggenschap zullen krijgen en tien ondeskundigen in West-Indische aangelegenheden de twee deskundigen vijfmaal zullen kunnen overstemmen. Daarom zien wij geen anderen weg, dan dat de West in een afzonderlijken raad wordt ondergebracht van bijv. zes leden, drie voor elk gebiedsdeel, met afwisselend presidium. Het zal niet gemakkelijk zijn de juiste krachten voor dezen raad te vinden en daarom zal misschien een zittingsduur van 6 jaren aanbeveling verdienen. Onjuist bepaald lijkt het ons om zoo mogelijk steeds aan de jongst-afgetreden gouverneurs een plaats in den raad te geven. Het zal er veelal om gaan hun werk te beoordeelen en... te veroordeelen. Trouwens de heer Harloff ziet zelf, dat onverkorte handhaving van den eisch van tien-jarigen dienst in de overzeesche gebiedsdeelen aan dit zitting nemen in den weg zal staan.

Het spreekt vanzelf, dat deze West-Indische raad maar heel weinig zou behoeven te kosten, zelfs lang niet de f 33000 die de heer Harloff voor zijn raad becijfert.

Uit den Verren Vreemde**De Rondetafel-conferentie.**

De vertegenwoordigers van Indië in de Rondetafel-conferentie-voorbereidings-commissie hebben in Londen een hoogst belangrijke periode in Englands geschiedenis meegemaakt. De pond-sterling viel. Een matrozen-staking tastte het hoogste gezag aan. Merkwaardige verkiezingen brachten het land in agitatie. Drie ministeries MacDonald wisselden elkander af. Tusschen dit alles werkte de commissie door. Haar aanwezigheid en hare publicaties kregen door de gebeurtenissen die het publiek meer interesseeren, minder belangstelling, maar Londen spreekt thans toch weer over Gandhi, die ook bij zijn bezoek aan den door de Koninklijke familie in Buckingham palace aangeboden *tea* gehuld in zijn lendendoeck verscheen (dit vindt men interessanter dan al 't overige!), en de bladen vermelden weer bereikte resultaten. Het zijn niet alleen de boven aangestipte groote gebeurtenissen, die de publieke belangstelling deden verminderen. Toen Gandhi besloot naar Londen te gaan en de boycott van Engelsche artikelen in Indië werd opgeheven, verwachtte men een spoedig merkbaar invloed hiervan op de in Engeland heersche werkloosheid. Dit resultaat is uitgebleven, met het gevolg dat de publieke opinie veel onverschilliger ten opzichte van de Britsch-Indische kwestie gestemd is geworden. En de berichten uit Indië, die in onafgebroken reeks melding blijven maken van bloedige ontmoetingen tusschen Hindoes en Mohamedanen, van aanslagen op ambtenaren en vooraanstaande Europeanen, van gevechten in de grensgebieden, van de hardnekkige opstandige beweging in Burma, doen bij menig Brit in het moederland den hang naar Indië al minder en minder worden.

De regeering en de pers beproeven de aandacht weer te verlevendigen. Bedenkt men, dat de groote, de eigenlijke Rondetafel-conferentie vóór den winter bijeen zal komen, om, uitgaande van de bereikte resultaten, plannen te maken voor den bouw van het toekomstige Indische rijk, dan besefte men dat het tijd wordt om de voorloopige conclusies van de voorbereidende commissie vast te leggen.

Het onvervalschte Labour-kabinet had zijn wenschen gericht op de emancipatie van de vooruitstrevende overzeesche gebieden. In Palestina, in Egypte, in Irak werd in die richting gestuurd, evenals in Indië. Naar 't zich laat aanzien kan 't mandaatgebied Irak goede vruchten plukken van deze politiek, maar in de andere landen is de toepassing op teleurstelling uitgelopen. Overal heeft de regeering zich verplicht gezien om de eerst gevierde teugels weer strakker aan te halen. Aan Indië heeft dit een tijd van groote beroering bezorgd, die nog niet bedaard is en waarvoor de Rondetafel-conferentie o.m. als kalmeermiddel toegepast werd. Men zou te Londen samenkomen om in gemeenschappelijk overleg een oplossing te zoeken ter bevrediging van Indië's verlangens naar grootere staatkundige zelfstandigheid. MacDonald als premier, Wedgwood Benn als minister voor Indië waren de dragers van de Labour-gedachte. Indië zond vertegenwoordigers van alle groepen, op één uitzondering na. De sterke partij der nationaal-extremisten, ook de Congres-partij genoemd, en beter nog bekend als die van Gandhi, wilde in 1930 niet mede aanzitten. In de toch samengekomen conferentie vond de gedachte om alle deelen, waarin Indië verbrokkeld is, in één federatie te vereenigen, zoowel bij de Labour-regeering als bij de Indische vertegenwoordigers, zoo veel bijval, dat de oppositie toen ternauwernood den moed had zich te laten hooren. Men ging uiteen met de bedoeling de aanvaarde gedachte nader uit te werken. Zooals bekend, slaagde lord Irwin, de onderkoning, erin Gandhi te doen besluiten de Rondetafel-bijeenkomst van 1931 ook bij te wonen en in de voorbereidingscommissie zitting te nemen. 't Is deze commissie, waarin Engelsche en Indische politieke figuren van betekenis samenwerken, die nu eenige maanden in Londen aan 't beraadslagen is, en wier rapporten achtereenvolgens verschijnen.

Veel belovend stellen de vooruitzichten zich niet. Met de eerste transformatie van het minister-MacDonald, ruimde de Labourman W. Benn zijn zetel in voor Sir Samuel Hoare, een gematigd con-

VOOR AL UWE REIZEN

Reisbureau LISSONE N.V.
 AMSTERDAM

Reisbureau LINDEMAN N.V.
 DEN HAAG 5033

Leidschestrat 5

Dam 10

Groenmarkt 22

en elders

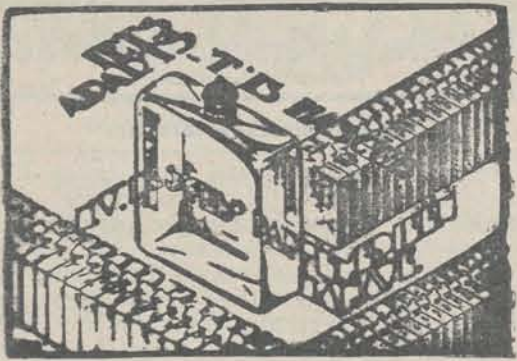
— N.V. Ned. Ind. Reisbureau LISSONE-LINDEMAN —

BATAVIA-CENTRUM: Rijswijkstraat 2 — SOERABAYA: Simpang 4

GENUA
 Uff. Informazioni C.I.T.
 Stazione P. Principe

MARSEILLE
 W. F. WORST,
 „Hotel Splendide”

PARIJS
 EXPRINTER
 2 rue Scribe

servatief. Deze heeft in de zittingen van de voorbereidingscommissie niets gedaan dat ingaat tegen hetgeen door Benn was aanvaard of verdedigd, maar het geloof, dat het hoofd van het departement in zijn hart voorstander is van een vèr doorgevoerde onafhankelijkheid van Indië, was weg.

Hoare heeft nu de portefeuille behouden in het nieuwe MacDonald-kabinet, dat nationaal heet, maar dat tengevolge van de verkiezingen conservatief geworden is, daarin heeft ook Sir John Simon, de voorzitter der veelbesproken Indische commissie, wier rapport Indië in geen enkel opzicht voldeed, de portefeuille voor Buitenlandsche Zaken gekregen. Indië zal zijn verwachtingen dus nog wel wat lager moeten stellen.

Werd voor de Rondetafel-conferentie de federale gedachte als uitgangspunt genomen, onder de Indische prinses, die haar ten vorigen jare zelf naar voren brachten, is, zooals bekend, sedert dien een uitgesproken oppositie ertegen ontstaan, waardoor deze grondslag voor de besprekingen reeds van den aanvang af wankel is komen te staan.

De moeilijkste van de vele moeilijke kwesties vormt de onverzoonlijke tegenstelling tusschen Hindoes en Mohamedanen. De nieuwe onderkoning Lord Wellingdon heeft in Indië geen verbetering in de verhouding weten te brengen, integendeel, Z.Exc. heeft strengere politie- en strafbepalingen moeten uitvaardigen, hiertoe gedwongen door een onverpoosde reeks van gruweldaden. Bij de besprekingen in Londen hebben Gandhi, de Aga Khan, de Engelsche staatslieden evenmin enige toenadering weten te bereiken. Zoo dringt de noodzakelijkheid zich op van een voogdij of een ingrijpen van Britsche zijde; maar dat is nu juist wat de Indische conferentie-leden geen van allen willen!

Er zijn meer bezwaren, die in de uitgebrachte rapporten eerder hun erkenning, dan hun oplossing vinden.

Hieruit mag echter niet geconcludeerd worden, dat de commissie eigenlijk geen voorstellen geformuleerd heeft.

De commissie voor den federalen bouw denkt zich een wetgevend parlement, uit twee kamers bestaande. De Eerste van 200, de Tweede van 300 leden. Dit aantal is zeer gering als men het enorme zielental in aanmerking neemt. De kiesdistricten voor het Lager Huis zouden gemiddeld 1.250.000 menschen hebben. Het rapport wil in deze Tweede Kamer 1/3 door de zelfstandige Vorstenstaten laten kiezen, de overigen door het gebied dat thans onder rechtstreeksch Engelsch bestuur staat. In het Hooger Huis zouden de vorstenstaten 40 % der zetels krijgen. Voor deze Kamer krijgt de Onderkoning het recht eenige officieele leden aan te wijzen.

Dat is een schets, maar toch slechts een in zeer ruwe lijnen.

Hoe de verkiezingen gehouden worden? Volgens welk stelsel van kiesrecht? Hiervoor heeft de commissie geen plan weten op te maken. Het vraagstuk van de minderheden is zonder oplossing. De Mohamedanen willen afzonderlijke eigen vertegenwoordigers, de Sikhs en de *untouchables*, de paria's, evenzoo. De onderdanen in de Vorstenlanden willen het kiesrecht en de vertegenwoordiging niet aan de vorsten en landsgroten overlaten. Wordt het plan der commissie aanvaard, dan dringen de moeilijke vraagstukken zich dus eerst recht in massa op. Hoe van een district van 1.250.000 zielen een vertegenwoordiger aan te wijzen, hoe rekening te houden met alle schakeeringen, die vertegenwoordigd willen zijn in het geheele federale gebied?

Van anderen aard zijn kwesties als de verhouding van de vorsten tot de federatie, de plaats door de federatie als eenheid in te nemen in de veelheid van het Britsche Rijk.

Deze vragen zijn nu uit een anderen hoek te be-

kijken dan toen het Labour-ministerie tot het bijeenroepen der Rondetafelconferentie besloot. Al behoort Hoare tot de gematigde conservatieven, waartoe ook Irwin en Wellingdon gerekend worden, de groote overwinning der conservatieve partij doet toch stellig afbreuk aan de kansen van slagen van de Rondetafelconferentie, die weldra in volle sterkte bijeenkomt.

Zelfs de optimist durft geen groote verwachtingen hebben voor het welslagen van de conferentie. Ons rest slechts de hoop dat alles ten slotte zal medevallen. De mislukking van de Rondetafelconferentie zou vèr ingrijpende en vèr doorslaande gevolgen kunnen hebben.

Het voorgaande was gedrukt, toen de bladen het bericht brachten, dat de Congrespartij Gandhi naar Indië terugroept, omdat Engeland niet wil ingaan op Indië's eisch van onafhankelijkheid. Wel laat de partij Gandhi vrij zelf over zijn terugkeer te beslissen en hierin kan men nog een sprankje hoop blijven zien, maar er bestaat nu toch meer reden voor vrees, dat de strijd in Indië met vernieuwde felheid zal worden hervat, indien de Engelsche regeering het middel niet weet te vinden om de Rondetafel-conferentie alsnog te redden.

Ingezonden

Gebruikte Indische kleeding voor Armeezorg in Indië

Met de inzameling hiervan gaat het best, waarvoor ik de medewerkers hartelijk dankbaar ben. Met het oog op de groote hoeveelheid die ik tot heden ontving en om een oordeelkundige verdeling hiervan zooveel mogelijk te bevorderen, achtte ik het beter om het goed over verschillende plaatsen te verdeelen, zoodat ik — dank zij de bereidwilligheid van de Rotterdamse Lloyd en van de Expeditie Hoogenraad en Wesselo om het goed gratis te vervoeren — 9 kisten naar Batavia en 8 naar Soerabaia heb kunnen zenden, inhoudende behalve een massa dames-, kinder- en onderkleeding, ongeveer 550 pakeans, terwijl nog 150 pakeans ingepakt staan en nog een paar zendingen mij zijn toegezegd. Ik hoop dat het mij nu nog mag gelukken een zending voor Semarang en voor Padang bij elkaar te krijgen en tevens hoop ik niet onbescheiden te zijn als ik nogmaals een beroep doe op Uwe medewerking om Uwe goede kennissen van een en ander op de hoogte te brengen, omdat dit een probaat middel is gebleken om iedereen zooveel mogelijk te bereiken. Als Rotterdam en Amsterdam dan uit den hoek komen, dan komt alles best voor elkaar; of is iemand me daar soms vóór geweest?

Hoe noodig het is moge uit de volgende sobere mededeeling uit Batavia blijken: door de vriendelijke medewerking van... werd het overgeschoten eten van de Veldartillerie ontvangen, hetgeen bijzonder op prijs werd gesteld.... En het gaat hier over menschen met wie wij wellicht vroeger hebben samengewerkt, vrienden, kennissen, familie misschien, in een woord onze medemenschen en waar ik uit alle oorden en uit alle kringen, van oud-onderofficieren, generaals, administrateurs, leden van den Raad van Indië enz. goed ontving, mag ik hieruit afleiden dat ieder het met mij eens is dat wij allen hier zooveel mogelijk moeten helpen, en dat er geen stuk Indisch goed op zolder ongebruikt mag blijven liggen dat ginds zoo goed gebruikt kan worden.

Schrijft U mij dus maar een briefkaartje; en als U het zenden wilt, vrachtgoed is het goedkoopst en ik ontvang het ook gaarne ongefrankeerd, de onkosten die ik daaraan heb zal een ander wel in orde maken.

Bij voorbaat dank,
E. M. HARSVELDT.

Den Haag, Orchideestraat 28.

Van onze Adverteerders.

„What is in a name?“, dichte Shakespeare in Romeo en Julia, maar niet altijd bevat deze spreuk waarheid, mijmerden wij heden bij de bezichtiging van de nieuwe zaak van den heer Bonefaas op het Plein.

Want nu Bonefaas, Bonefaas heet, kan hij toch wel blij zijn, dat hij niet Pietersen of Jansen gedoopt werd. Immers nu weet iedere Indischgast, dat Bonefaas, de Bonefaas van Noordwijk te Batavia is, van wie ieder

Nagekomen Berichten.

J. A. MONOD DE FROIDEVILLE
BELASTINGADVISEUR
WIJNSTRAAT 91 - ROTTERDAM
TELEFOON 54780 5615
VOORLICHTING EN BIJSTAND IN ALLE
— FISCALE AANGELEGENHEDEN —

onzer, althans onzer echtgenooten heeft gekocht. En zoo zit er wel degelijk wat in een naam, vooral als deze goed is. Bediende deze firma ons oud-Indischgasten vroeger in Indië, thans opende deze firma een zaak in Den Haag. En zoo dit vroeger tot onze tevredenheid geschiedde, zal dit ook thans gebeuren, de goede naam staat er borg voor.

De zaak op het Plein, naast Crans gelegen, ziet er buitengewoon smaakvol uit. Alle lingeerijen voor Indië en ook voor hier zijn er verkrijgbaar. En bestelt u er voor uwe kinderen de uitzet, uitbreiding en vernieuwing kan geleverd worden door de van ouds bekende zaak op Noordwijk te Batavia.

Wij bevelen onze lezers en lezeressen ten zeerste aan, eens een kijkje te nemen. Wij wenschen de firma Bonefaas veel succes toe.

Berichten der Afdeelingen

Afdeeling 's Gravenhage.

Lezing Dr. W. F. Stutterheim.

Dr. W. F. Stutterheim hield Vrijdagavond 6 November, voor de afdeeling 's Gravenhage der Ver. Oost en West een lezing in het Gebouw Excelsior, Zeestraat 57b, over „Oude en Nieuwe Kunst op Bali“.

De voorzitter, de heer F. van Peski, heette het publiek welkom bij deze eerste bijeenkomst van het winterseizoen, welke volgens spr. ditmaal wat later aanvang dan gewoonlijk, wegens de zomercampagne, die de afdeeling door het houden van excursies naar de Internationale Koloniale Tentoonstelling te Parijs, georganiseerd heeft.

De voorzitter sprak voorts een woord van opwekking om de Vereeniging te helpen steunen door lid te blijven en te trachten, al zijn de omstandigheden ook minder gunstig, nieuwe leden aan te brengen. Hij vertrouwt op aller medewerking. Daarna gaf hij het woord aan Dr. Stutterheim.

Spreker begint met zich af te vragen of de belangstelling voor Bali in den laatsten tijd niet noodlottig is voor de Balische kunst, doch komt aan de hand van enkele voorbeelden tot de slotsom, dat voorloopig nog geen reden voor ernstige vrees bestaat. De Baliër is nuchter en practisch en weet zijn kunst ongerept te handhaven. Uitgaande van de practische zin van den Baliër beschouwt spr. vervolgens de meest naar voren tredende karaktereigenschappen. De zoogenaamde zorgeloosheid, die men weleens als nalatigheid uitlegt, is eigenlijk meer een vertrouwen in den rijkdom der natuur, die hem alles oplevert wat hij noodig heeft.

Nog een trek van den Baliër is het daemonische; in de Balische kunst worden vele figuren graag daemonisch voorgesteld. Dit vindt zijn oorsprong in de geloofsovertuiging van den Baliër. Hij ziet in oude vergane beelden levende wezens. Hij vereert steenen om ze hun levende kracht te laten behouden. Men mag niet vergeten, dat de wereld van daemones voor den Baliër realiteit is en de uitbeelding een practische eisch van bescherming tegen de verderfelijke invloeden daarvan. In die uitbeelding is de Baliër dan ook zèer realistisch. Spr. geeft vervolgens een kort overzicht van het ontstaan van deze wereld van daemones. Realisme toont de Baliër in de veelal geestige en spottende beelden van personen uit het dagelijksch leven.

Naast dezen zin voor realiteit kenmerkt echter ook

VEREENIGDE OCTROOIBUREAUX
BEËDIGDE OCTROOIBEZORGERS
H. J. KOOY - Ir. H. J. J. WEURMAN
BEZUIDENHOUT 69 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 772080 772081 772082
AANVRAGEN VAN OCTROOIEEN VOOR UITVINDINGEN EN DEPONEEREN VAN HANDELS- EN FABRIEKSMERKEN IN ALLE LANDEN. 5204

PUROL er op!

Dit moet Uw eerste gedachte zijn bij
Brand- en Snijwonden, Ontvellingen,
en allerlei Huidverwondingen

5492

Het verzacht en geneest

het rythme de Balische kunst, vooral als men die vergelijkt met de Javaansche.

Vervolgens bespreekt spr. de ontwikkelingsgang van de Balische kunst, geboren uit een gelukkig samengaan van oud-Indonesische elementen en de Hindukunst. Verschillende perioden van Javaanschen invloed zijn aan te wijzen, doch ook omgekeerd. Na 1343, het jaar waarin Bali door Madjapahit gekoloniseerd werd, houdt de kunst schijnbaar op, d.w.z. dat deel wat van blijvend materiaal gemaakt werd. Er ontstaat schijnbaar een lacune, doch in werkelijkheid heeft de kunst zich geregeld en ononderbroken ontwikkeld tot op heden. Die ontwikkeling gaat nog voort.

Na nog eenige woorden gewijd te hebben aan wezen en werk van den Balischen kunstenaar, eindigt spr. met de vraag in hoeverre het mogelijk is de Balische kunst naar waarde te schatten, indien men alleen westersche normen als maatstaf neemt. Hij raadt in de eerste plaats aan te vragen wat de Baliër zelf daarover denkt en deelt mede, dat voor den Baliër het scheppen van kunst niet in de eerste plaats is het scheppen van schoonheid, doch het adequaat maken van een voorwerp aan zijn beteekenis, dus een daad van vereering. Deze daad gaat in hoogste instantie terug op een daad van bescherming n.l. tegen magisch gevaarlijke invloeden.

Met een 60-tal lichtbeelden van voorwerpen van oude kunst, welke hijzelf grootendeels op Bali vervaardigde en vele nog geheel onbekende stukken van nieuwere kunst, illustreerde spr. na de pauze het gesprokene.

Een zeer interessante lezing, waarmede dr. Stutterheim het belangstellende publiek boeide.

Na afloop bracht de voorzitter dr. Stutterheim, wiens causerie veel bijval oogstte, ook namens de toehoorders, dank voor zijn mooie en leerrijke voordracht.

Den Haag, 6 November 1931.

De Secretaris,

J. C. BAUDOIN.

Afdeeling Groningen en Ommelanden.

Door het Koninklijk Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap alhier zullen in dit seizoen een drietal openbare vergaderingen gehouden worden over: „De Snellius expeditie in Ned. Indië (1930).”

Als sprekers zullen optreden:

11 December: Prof. Ing. F. A. Vening Meinesz te Utrecht over: „De diepzepeilingen in de Oostelijke bekkens”.

26 Januari: de heer P. M. van Riel te De Bilt, leider der expeditie (misschien met film).

Daar de resultaten van deze expeditie in menig opzicht een verrassend licht op dit deel van den Archipel hebben geworpen, beloven deze lezingen zeer interessant te worden en meent ons bestuur met aandrang tot een bijwonen dezer voordrachten te moeten opwekken.

Zooals bekend, hebben alle leden van Oost en West (huisgenooten niet) vrijen toegang tot deze lezingen.

De secretaris,

J. FRANKE.

Afdeeling Groningen.

Vrijdagavond 30 Oct. 1931 hield mr. F. G. Schalkwijk, rechter in de arr.-rechtbank te Rotterdam een zeer interessante en toegejuichte voordracht over de Bovenwindsche eilanden, welke hij door zijn tweejarig verblijf als rechterlijk ambtenaar op St. Maarten heeft leeren kennen. Het publiek was in groote getale opgekomen, zoodat geen stoel in de zaal onbezet was. De voorzitter, die den spreker inleidde, wakte de aanwezigen, voor zoover nog geen lid, op, toe te treden tot de vereeniging, er op wijzend, dat juist in de tegenwoordige sombere tijdsomstandigheden Indië voor alles noodig heeft actieve belangstelling van het moederland en „Oost en West” nu die belangstelling tracht op te wekken en er naar streeft de banden tusschen moederland en O. en W.-Indië te versterken.

De voordracht van mr. Schalkwijk werd met groote aandacht gevolgd. Na de pauze werden lantaarnplaatjes van het Koloniaal Instituut, Curaçao en genoemde eilanden betreffend, vertoond; alleen jammer, dat deze dateerden uit „tempo doeloe”. Men vraagt zich onwillekeurig verwonderd af, hoe het komt, dat dit groot en nuttig Instituut, zoo goed geoutilleerd, wat O.-Indië betreft, zich niet in het bezit heeft weten te stellen van lantaarnplaatjes, die een duidelijk beeld van het tegenwoordige Curaçao en de andere West-Indische eilanden geven. Het was overigens in alle opzichten een welgeslaagde avond.

HET BESTUUR.

Afdeeling Apeldoorn.

Leden, begunstigers en belangstellenden gelieven goede nota te nemen van 't volgende:

NEUTRALE SCHOOLVEREENIGING „SWEELINGSCHOOL”

1ste SWEELINGKSTRAAT 22-24 - DEN HAAG

6 jaar L.O. met Fransch en Handenarbeid. Opleiding voor H.B.S. enz.

4 jaar U.L.O. Opleiding Diploma A. en B. Vervolgklasse.

Opleiding Diploma Stenografie en Cursus in het koken.

De Directrice, M. A. G. STEFFELAAR.

5546

I. Javaansche kunstavond, in de groote zaal van „La Bordelaise”, op Zaterdag 21 Nov. 1931, 8 uur; door het Javaansch Gezelschap: „Ardjoeno”, onder leiding van R. S. Hardjo-diringgo.

a. Inleiding door den leider.

b. Wajang Koelit (schimmenspel).

(Lakon Mintaraga; de zucht naar volmaking).

Pauze.

c. „Sai'dja en Adinda” voordracht uit de Max Havelaar v. Multatuli; met gitaar en soeling-begeleiding.

d. Javaansche volksdans.

II. Tentoonstelling van Indische Volkskunst van 21 t/m. 28 Nov., opgeluisterd met schilderijen en etsen, in het Notarishuis aan de Markt. Toegang op vertoon van Contributiekart voor 't heele gezin gratis.

III. Lezing met lichtbeelden, enz., over de K.L.M. door de K.L.M. en de vliegtocht naar Indië, vermoedelijk 2e helft December of 1e helft Januari 1932. Nadere gegevens volgen nog.

IV. Indische Leergang door het Comité voor Lezingen en Leergangen v.h. Kol. Instituut. 10 lessen à f 0.20 = f 2.—. Begint in Januari!

De toegangsprijs voor No. I. zal vermoedelijk zjjn voor leden en begunstigers, ieder met ten hoogste twee gezinsleden f 0.75 per persoon; met daarbij (misschien f 0.15 voor verplicht programma. Men zie de Nieuwe Apeldoornsche Courant. Zegt het voort! En bedenk, dat juist nu „Oost en West” aller steun dringend noodig heeft.

Voor het bestuur,
De Secretaris,J. C. Baars, Jagersweg 42,
Tel. 1358. Postgiro: 93038.**Afdeeling 't Gooi (zetel Hilversum).**

Deze afdeeling is overgegaan tot de instelling van een Informatie-bureau, dat zich ten doel stelt: 1e. om hen, die voornemens zijn naar Nederl.-Oost- of West-Indië te vertrekken, alle door hen, in verband hiermede, gewenschte inlichtingen te verstrekken;

2e. om aan personen die, uit genoemde landstroken in Nederland verwacht of hier te lande reeds aangekomen en voornemens zijn om zich tijdelijk of definitief in het Gooi te vestigen, alle door hen benoedigde informaties te verschaffen, bijvoorbeeld met betrekking tot pensions, koop of inhuur van huizen, ter zake onderwijs-inrichtingen en wat dies meer zij.

Bestuur: G. A. van Seventer, Sophialaan 20, voorzitter; mejuffr. B. J. van Maarseveen, Zonne- laan 16, Vice-Voorzitter; de H.H. J. H. Stocks meier, Pr. Julianalaan 13, 1e secretaris en A. Hoogesteger, Bisonlaan 4, 2e secretaris, allen te Hilversum.

Veertien leden der Vereeniging hebben zich bereid verklaard om, puttend uit hunne praktische ervaring, opgedaan in ambt of beroep, aan belanghebbenden die voorlichting te verschaffen, welke een ieder hunner in zijne bijzondere levensomstandigheden zal blijken noodig te hebben.

Het Bestuur v.h. Informatiebureau.

Mededeelingen**VAN HET HOOFDBESTUUR.****Informatie-Bureau.**

Het Informatie-bureau der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag, is dagelijks geopend van 10—12 en van 2½—4 uur (des Zaterdags alleen tot 12 uur).

Van het Informatie-bureau.

Verkrijgbaar ad f 0.25 „Curaçao”, naar de laatste gegevens bewerkt door het Bestuur der afdeeling aldaar, welke secretaris, de heer H. J. C. Bodenburg Hellmund gaarne bereid is verdere informatiën omtrent Curaçao aan belanghebbenden te verstrekken.

Aan de leden der afdeeling Den Haag van „Oost en West”.

In het belang der administratie en ter vermindering van omslachtigheid wordt men beleefd verzocht de jaarlijks verschuldigde contributie rechtstreeks te voldoen aan den Secr.-Penningmeester der afdeeling Den Haag, den heer J. C. Baudoin, Jac. Hopstraat 12, Den Haag, giro no. 135120 — en dus niet aan het Algemeen Secretariaat.

MUZIEKINSTRUMENTEN

5076

rechtstreeks van Fabriek KESSELS
MUZIEKINSTRUMENTEN FABRIEK
Waldorpstraat 68, 's-Gravenhage. Tel. 115449

Op Vrijdag 23 October l.l. heeft de heer L. Maarenbrecker, oud-luit.-kolonel O.-I. L. een voordracht met lichtbeelden gehouden voor de Volksuniversiteit te Rotterdam.

De lezing was getiteld: „Mooi Indië”. In de „Mededeelingen aan de leden” wordt dienaangaande gezegd: Door gekleurde lichtbeelden, waardoor de geheele impressie tot in details in ons opgenomen kan worden, maken we een reis van Genua naar Sabang, per auto van Belawan, Deli over Medan naar de omstreken van het Tobameer, naar de Karobataks, Pematang Siantar en Boligé, Si Bolga, Fort de Kock, Padang, langs de Sumatraansche riviera naar Kerintji, steken dan over naar Java, blijven eenigen tijd in het bergstadje Bandoeng, om dan even een kijkje te nemen bij de stierenrennen in Madoera, een graftombe te Soemba, dansen in Jamdena, schoonheidstypes op Seram, danseressen in Ambon.

De lezing had veel succes.

VAN DE REDACTIE.**Uitzending voor 's Lands dienst in Nederlandsch-Indië**

Voor de na te noemen betrekkingen bij 's Lands dienst in Nederlandsch-Indië, waarin moet worden voorzien door uitzending vanwege het Commissariaat voor Indische Zaken bij het Departement van Koloniën, bestaat thans gelegenheid tot mededinging:

- leeraar natuurkunde (ervaren doctoren of doctorandi);
- leeraar Nederlandsche taal en letterkunde;
- leeraar aardrijkskunde;
- leeraar Fransch (doctoraal diploma of akte B);
- leeraar Duitsch (doctoraal diploma of akte B);
- predikant bij de Protestantische Kerken.

Zij, die voor uitzending voor één dezer betrekkingen in aanmerking wenschen te komen, kunnen zich tot het verkrijgen van inlichtingen wenden tot het Commissariaat voor Indische Zaken bij het Departement van Koloniën, Afdeeling B, Eerste Bureau.

's-Gravenhage, 28 October 1931.

De Gecommitteerde voor Indische Zaken,
Th. van Voorthuysen.**Radiotelefoonverkeer met Indië.**

Gedurende de maand October 1931 werden in het radiotelefoonverkeer met Ned.-Indië in totaal 286 gesprekken gevoerd, waarvan er 109 in Nederland en 177 in Indië werden aangevraagd.

Van de hier te lande aangevraagde gesprekken hadden er 64 betrekking op zakelijke- en 45 op familie-aangelegenheden. Voor Indië bedroegen deze getallen resp. 62 en 115.

In totaal werden 144 gesprekken in Nederland van huis uit gevoerd, waarvan in Nederland 66 en in Indië 78 werden aangevraagd.

In het radiotelefoonverkeer Europa—Ned.-Indië via Nederland werden in October in totaal 14 gesprekken gevoerd, n.l. met Denemarken 1, Engeland 3, Frankrijk 1, Hongarije 1, Noord-Amerika 3, Tsjecho-Slowakije 1, Zweden 1, Zwitserland 3.

Luchtpost naar Indië.

Met het vliegtuig, dat op 5 Nov. j.l. van Schiphol naar Ned.-Indië is vertrokken, werden 26 zakken luchtpost verzonden met een totaal gewicht van 231 K.G. 425 G. bruto en 209 K.G. 685 G. netto.

De zending bevatte 12156 stukken beneden 5 gram; 382 briefkaarten en postwissels; 3609 stukken zwaarder dan 5 gram en 1671 stuks bestemd voor tusschenliggende landen; in totaal 17818 stuks.

Luchtpost uit Indië.

Blijkens mededeeling van de Indische Post-administratie heeft het retourvliegtuig „Leeuwe-

rik" van den Holland—Indië-dienst ruim 206 K.G. post aan boord.

Hiervan is 55 K.G. 315 G. bestemd voor Amsterdam, 75 K.G. 775 G. bestemd voor Amsterdam (verdere verzending), 47 K.G. 950 G. voor 's-Gravenhage, 13 K.G. 115 G. bestemd voor Rotterdam, 6 K.G. 340 G. bestemd voor Haarlem, 4 K.G. 214 G. voor Leiden en 3 K.G. 702 G. voor Utrecht.

Financieele Berichten.

Opdracht van de N. V. Haagsche Boaz-Bank, Molenstraat 45, Den Haag.

Noteeringen ter beurze van Amsterdam

2 Nov. 9 Nov.

1931

Aandeelen Koloniale Bank	67 ¹ / ₈	77
" Ned. Ind. Handelsbank	71 ¹ / ₄	76
Cert. aand. Ned. Handel Mij.	88 ¹ / ₂	94 ³ / ₄
Aandeelen Alg. Exploratie Mij.	68 ³ / ₄	72 ³ / ₄
" Kon. Petroleum Mij.	134	143 ¹ / ₄
" Rubber Cult. Mij. A'dam.	54 ³ / ₄	58 ⁷ / ₈
" Ned. Ind. Suiker Unie	105	115 ³ / ₄
" Ned. Scheepvaart Unie	84	86 ¹¹ / ₁₆
" Handelsverg. A'dam	194 ³ / ₄	209 ¹ / ₄
" Deli Batavia Mij.	147	172
" Deli Maatschappij	184 ¹ / ₂	198
" Senembah Mij.	212	230
" Deli Spoor	87	83
" Ned. Ind. Spoorweg Mij.	84	89 ³ / ₄
" Philips Gloeil. (nieuwe)	72 ¹ / ₈	92 ¹ / ₄
Cert. aand. Margarine Unie	128 ¹ / ₈	132
Wisselkoersen Verkoop		
Londen	9.34 ¹ / ₂	
New York Cable	2.48 ⁷ / ₁₆	
Berlijn	58.75	
Parijs	9.76	
Brussel (Belga)	34.62 ¹ / ₂	
Zurich	48.55	
Weenen	35.00	

Schoenmakerij en Lederhandel „De Econoom“
Laan van Meerdervoort 570A (begin lijn 3) DEN HAAG. TELEFOON 333706.
JACOB GILLESSTRAAT 12 — Telef. 556022
 PRIMA SCHOENREPARATIEN
 Kwaliteit hoog. Prijzen laag. 5498
 Tevens groote sorteering School-, Acten- en Muziektasschen, Bagage-Artikelen, enz. enz.

Gemeubileerde Landhuisjes te Huur
 op de Veluwe, temidden
BOSCH EN HEIDE
 In voor- en najaar speciaal voordeelige prijzen
 Te bevragen bij 5059
LANDGOED REFUGIUM, ELSPEET, TEL. 3

„Een bezit voor uw leven“

MARTEN DAMSTRA
 KAPELSTR. 46 UTRECHT (MID.)
 levert zeer billijk fraaie, zware, massief gouden
ZEGEL RINGEN
 met pracht. steenen met scherpe
WAPEN- of MONOGRAMGRAVURE
 Ovale of vierkante steen. Bij order vingsromtrek opgeven. Wapens beradisch juist. Referenties in N.O.
 5194

Het aangewezen adres voor gebruikte en nieuwe **AUTOMOBIELEN** is **P. KIEFT**, Zeezwaluwstraat 2-2a, einde Houtrustweg. Tel. 555068.
 Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West“.
 Tevens expert van alle Automobielen. 5263
 In- en verkoop van nieuwe en gebruikte Automobielen.

N.V. Haagsche Boazbank
Molenstraat 45 & Telefoon 115903 Den Haag

Rente Spaarkas 3¹/₂ %
Rente Deposito's 2¹/₂ tot 4¹/₂ %
Rente in Rekening-courant 2¹/₂ %

Aan- en Verkoop- van Effecten
Verzilvering van Coupons
SAFE-INRICHTING
 De Directie: **Mr. J. A. DE WILDÉ**
M. A. POTTER
 5439

„TIJMSTRA'S SCHOLEN“ (N.V.)
SWEELINCKSTRAAT 17 — DEN HAAG

H. B. S. - 5-j. cursus - H. H. S.

Meer Individueel Onderwijs voor Jongens en Meisjes

5575

Wij lossen al Uwe onderwijsmoeilijkheden bij aankomst in Holland op

Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië.

J. C. van Beuzekom, administratief ambtenaar b.h. B.B., Azaleastraat 49, Den Haag.

In Nederland aangekomen verlofgangers.

E. Israel, contr. 1e kl. b. d. P.T.T., Ampèrestraat 41A, Den Haag; P. de Kat Angelino, insp. b.h. kantoor van Arbeid, Dubbedam (bij Dordrecht); S. P. Postma, contr. 1e kl. b.d. P.T.T. Buys Ballotstraat 59, Den Haag; E. Flik, ambt. 4e kl. b.d. Dienst der In- en Uitvoerr. en Acc., Jan v. Riebeckstraat 38, Den Haag; G. Ch. van Hespén, gediplomeerd gezaghebber b.h. B. B., Zoom R.Z. 5, Bergen op Zoom; J. S. Pomper, leeraar b. d. Koning Willem III-school te Batavia, Noorder Amstellaan 38 huis, Amsterdam; mr. A. H. M. Janssen, tijd. buitengewoon voorzitter v. d. Landraad te Malang, Villa „Oost“, Valkenburg (L.)

Namen en adressen der Afdelings-secretarissen.
 Amsterdam: L. D. Petit, Van Breestraat 21.
 Amersfoort: Mr. E. H. Bergsma, Huygenslaan 7.
 Arnhem: G. J. v. d. Heide, Benedendorpsweg 4, Oosterbeek.
 Apeldoorn: J. C. Baars, Jagersweg 42.
 Bergen op Zoom: J. H. W. Bruins, Wouwsche weg 144.
 Breda: E. W. v. Vegchel, Ginnikenweg 119.
 Curaçao (West-Indië) H. J. C. Bodenburg, Hellmund, Willemstad.
 Deventer: Dr. H. H. Zeijlstra Fzn., Singel 1.
 't Gooi: A. Hoogesteger, Bisonlaan 4, Hilversum.
 Groningen: J. Franke, Nassauplein 11a, Groningen.
 Den Haag: J. C. Baudoin, Jac. Hopstraat 12.
 Haarlem: H. P. Deinum, Van Hogendorpstraat 3.
 Leiden: Mr. E. Rijke, Witte Singel 58.
 Nijmegen: Mevr. M. R. S. Bleckmann—Hoogenstraaten, Berg en Dalsche weg 134.
 Rotterdam: F. A. Vervloet, Westersingel 87.
 Twente: J. J. Hansma, Groen van Prinstererlaan 37.
 Utrecht: Mevr. L. P. v. d. Wijk—v. d. Haar, Hieronymusplantsoen 8.
 H. J. Wolff, Paramaribo.

Mutatiestaat van 4 tot 11 November '31

Nieuwe Leden:
 J. H. Geerling, Amsterdam (Z.) van Baerlestraat 4.
 H. E. Schallig, Heemstede, Constantijn Huygenslaan 11, (Post-Aerdenhout).
 H. J. Kleekamp, Overveen, Prins Hendriklaan 168.
 W. J. Arriëns, Luit.-Kolonel, Comdt. 3e Reg. Inf., Bergen op Zoom, v. Hasseltstraat.
 E. J. C. van Hootegem, 2de Luitenant Inf., Bergen op Zoom, Halstersche Weg.
 Mr. J. W. Nortier, Cand.-Notaris, Nijmegen, Javastraat 64.
 Mevrouw T. M. de Ridder—Stoop, Nijmegen, St. Annastraat 157.
 Mevrouw S. Meijjes—de Iongh, Den Haag, Louise de Colignyplein 18.
 P. Pieterse, Nijmegen, Lange Burchtstraat 32.
 W. Th. Woutman, Nijmegen, St. Jorisstraat 2.

Voorgesteld door:
 den heer J. C. Baudoin te Den Haag.
 Afdelingsbestuur van Haarlem.
 Afdelingsbestuur van Bergen op Zoom.
 den heer C. P. Nap te Nijmegen.
 Eigen aanmelding.
 Directeur Arbeidsbeurs Oud-Ind. Mil.
 Mevr. J. M. S. Hogerland—Maarschalk te Nijmegen.

Afschrijvingen:
 Ch. J. G. van der Hijden, Heemstede, Heerenweg 180.
 Dr. J. Vermande, Utrecht, Stadhouderslaan 74.

P. Kalkman, Nijmegen, Archipelstraat 7.
 Dr. M. J. Hugenholtz, Arts, Willemstad, Breede Straat 135, Otr.

R. I. P.
 J. H. Dibbetz, Oud-Kapitein N.I.L., Den Haag, Jacob de Graefflaan 25.
 J. A. Schreurs, Oud-Planter, Den Haag, Laan van

Meerdervoort 694.
 J. B. Hartelust, Gouverneur van West-Java te Weltevreden.

Adresveranderingen:
 E. Haas, Indol, Stud., van: Amsterdam, J. v. Wasenaar van Obdamstraat 16, naar: Haarlem, Korte Verspronckweg 137. f 5.—
 F. Hoogewerff, van: Rotterdam, Vijverweg 38, naar: Helmond, Aarle Rixtelsche Weg 22.
 Mevrouw de Weduwe Hazelhoff—Schadee, van: Bilthoven, Zweerslaan 13, naar: Den Haag, Weissenbruchstraat 146. f 5.—
 G. L. M. H. Higly, Luit.-Kolonel Art. van: Utrecht, Koningslaan 20, naar: Ede, Stationsweg f 5.— (rekent voortaan tot Afd. Arnhem).
 Mejuffrouw B. Blom, Apeldoorn, van Roggestraat 53, naar: Badhuisweg 13.
 Arbeidsbeurs voor den Oud Ind. Militair van: Nijmegen, Oude Varkensmarkt 41, naar: Hees bij Nijmegen, Dikke boom.
 K. L. van Geelen, Ingenieur S.S., van: Den Haag,

Weede v. Dijkveldstraat 37, naar: Meester-Cornelis, Sluisweg 27.
 Dr. L. Adam, Batavia-Centrum, van: Kantoor Volkstelling, naar: Soembawaweg 7.
 J. L. Drost, Commissaris van Politie 1ste klasse, thans te Den Pasar (Zuid Bali).
 G. B. C. Feekes, Kapitein Inf., thans te Buitenzorg, Laan van der Wijk 23.
 Mr. M. J. A. Oostwoud Wydenes, Lid v. d. Raad v. Justitie te Padang, Djatilaan 41B.
 Mr. G. A. van Schouwen, Voorzitter Landraad, van: Soerabaja, naar: Solo.
 Jhr. C. F. Goldman, Oud-Luit.-Kolonel N.I.L., Den Haag, van: Goudsbloemlaan 65, naar: van der Woertstraat 22. (tijdelijk).
 Tjokorde Gdé Raka Soekawati, van: Parijs, naar: Den Haag, Laan van Meerdervoort 370. f 5.—